

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Múzeum-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF.
Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Égész évre 14 kor., 1/3 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.
Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt
egyes számonként 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

Mi lesz Bécsben ?

Budapest, január 31.

Az osztrák delegáció már tulvan az idej munkáján. A csiga ott van a célnál és várja a nyulat, mely le hagyta magát főzni a csigától és második lett a versenyben. A magyar delegáció csak most fog újból összeülni, hogy szintén elintézzék idej penzumát. Hát hiszen az is elég szegényletes mireánk nézve, hogy az osztrák csiga várakozik a magyar nyulra. Egy-két esztendővel ezelőtt ezt se igen hittük volna. De változtak a viszonyok s most (hogy igaza legyen néhány elbusult harcfinak) mi vagyunk az osztrákok. Mi lármázunk, mi veszekedünk, mi obstruálunk, mi akaszjuk meg a gépet, mi vagyunk a megbízhatatlanok, mi vagyunk kész nevetség a világnak.

De már ezen egyelőre nem tudunk változtatni. A magyar delegáció február harmadikán összeül s az még tudna a veszett helyzeten változtatni. Miután a képviselőház az obstrukciónak nevezett munkaszünet után három hétre jóvalabb szünetet kapott, most már csak a delegációban következhetik be valamelyes kedvezőbb fordulat. Amit Pitreich rontott, azt Pitreich talán még jóváteheti. Ha ő a magyar delegációban igazán úgy fog nyi-

latkozni a kilátásba helyezett katonai reformokról, azoknak komoly jelentőségéről, mélyreható tartalmáról, amint azt sajtóban, klubban és folyosókon suttogva terjesztgették: akkor esetleg a magyar delegációban csakugyan megtörténhetik az a csuda, melynek bekövetkezését a parlamentben hiába reméltük. Csudának mondjuk, de nem volna olyan csuda, mely egyáltalán lehetetlen. Nehány esztendővel ezelőtt a király ellátogatott Buziásra s ott az ő jelenlétében magyarázta valaki, hogy a buziási forrás fiatalít s a legenda szerint valamikor egy püspök beleugrott s mint klerikus jött ki. A kíséretből egy pap odasugott Wlassicsnak:

— Kegyelmes uram, tudnék én szebb legendát. Ha én mint fiatal klerikus ugranék a forrásba s mint püspök jönnék ki belőle.

Wlassics akkor jelentősegteljesen mosolygott:

— Az ilyen csuda nem is volna lehetetlen. Mert hiszen itt van ön, a klerikus, itt vagyok én, aki előterjeszthetem, s itt van a király, aki jóváhagyhatja.

Nos, hát a delegáció forrásánál is együtt lesznek mindannyian, akik a mi mostani legégetőbb csudánk megvalósulásához szükségesek volnának. Ott lesz az obstrukció expozitúrája, mely ott is tud követelni és ott is tud megelégedni; ott lesz Tisza, aki megsugathatja Pitreichnek, hogy milyen egyszerű varázsszavakkal olthatná el a maradék-obstrukció rettentő szomjuságát; ott lesz Pitreich, akiről azt mondják, hogy szereli a magyarokat, s akivel szemben Tisza elég gavalérosan, talán tulgavallérosan is bánt; ott lesz a király, aki Tiszát is, Pitreichot is, hű magyarjait is meghalghatja. A modern csudáknak tehát minden faktora együtt lesz. Csak akarni kell s a csuda megtörténhetik. Az ötnegyedestendős vajudásból megszülethetik a püspök, akarom mondani, a tisztesség-

ges politikai restauráció. Ha Pitreich a delegációban garanciákat nyújt, hogy az ígért katonai reformok nem fognak elkallódni és megposhadni, s ha a magyar király valamelyik cserle alkalmával ejt egy szót a komoly reformok komolyanvételeiről: akkor elesik a legnagyobb akadály, elesik az a tagadhatatlanul nem egészen jogosulatlan bizalmatlanság, hogy mikor katonai reformokat ígérnek, rendszerint a reformokat tartják meg s nem az ígéretet. A delegációban s a delegáció körül a bizalmatlanság utolsó okai is eltűnhetnek. S vagy már ottan Bécsben, vagy legrosszabb esetben itthon Budapesten, készen várna az összeülő parlamentet a kibontakozás mondata. Már csak a pontot kellene utána rakni.

Folyton hangoztatják az egyik oldalon, hogy ezek a mostani ígérek a legkomolyabbak. Folyton felelgetik a másik oldalon, hogy a tapasztalás nem engedi meg nekünk a bizalom lukszusát. Ha valahol, a delegációban és környékén igazán könnyen, gyorsan és alaposan el volna intézhető ez a kellemetlenül huzódó kontroverzia. Erősebb és hatásosabb garanciákkal mindenesetre eloszlatható volna a bizalmatlanság. És ha, föltéve a legrosszabb eshetőséget, az obstrukció még akkor is csökönnyösen megragadna álláspontján: akkor is megvolna a magyar kormánynak az a haszna, hogy igazán joggal hivatkozhatnék a nemzet előtt az összes békés eszközök kimerítésére, igazán joggal mondhatná, hogy megtett mindent s most már a leleplezett erőszakra leplezetlen erőszakkal kell megfelelni. De nem hiszünk, hogy amennyiben a hadügyi kormány kellő formában prezentálná a reformok garanciáit, az obstrukció be ne lássa a harc folytatásának céltalanságát, káros voltát, sőt hazafiatlanságát. Előzékenységre előzékenység, komoly szóra komoly elhatározás volna a válasz s erre a parlamenti szünet alatt, a bejelentett erősebb rendszabályok

TÁRCA

A kis Lenke.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Mira.

A kis Lenke ott guggolt a nagy homályos ebédle zugában és hallgatódzott. A mellékszobában beszélgettek. Lenke tudta, hogy a mama beszélget odabenn legjobb barátjával, Irma nénivel. De csak a hangokat hallotta, egyes szavakat, aztán szóttagokat egymással összefolyva, elmosódva.

Most zokogás... Igen. A mama sir... Már megint. Mama oly gyakran sir. Rosszul teszi. Milyen vörösek a szemhéjai, fakó az arca! Már nem is szép a mama. Lenke pedig tudja, oh már nagyon régen, már mikor az első polgárista „pocokok” között ült, akkor is megértette, hogy asszonyoknak feltétlenül szüksége van a szépségre.

Most a tizenhatodik évét éli Lenke és az „akkori” kis leánynak ültött könyvek útján ébredt hézagoss sejtelméi azóta — erről Lenke szentül meg van győződve — megállapodott tudássá tömrültek. A mellékszoba ajtaja kinyílt: Irma néni el akar menni, a mama nem engedi: Maradj, kérlek. — Lenke a könyveit bujja. — Egyedül vagyok és szomorú.

Visszaléptek a szobába, de az ajtó kissé nyitva felejtették. A keskeny hasábon át fénykéve hatolt a sötét szobába. Lenke négykézláb kuszott oda az ajtó előtt leomló redős függöny mellé, magára húzta. Pompás. Biztonságban van. És tisztán, érthetően üti meg fülét az ottbenn ejtett szavak mindegyike.

A mama beszél.

— Nézd, Irma, jól esik, ha nyíltan beszélhetek valakivel. Más előtt nevetségesnek tűnne

fel, de te ismered a családom történetét. Tudod-e, hogy rögeszmémé válik az az egy gondolat. Képes vagyok órákon keresztül üldögelni, gondolkodni, mindig ugyanazon, mindig az az egy téma fásarsítja, kinczsa, gyöttri agyomat. A családom átka az én átkom: azok az asszonyok. Nem értesz félre? Nem egy bizonyos társadalmi osztályra gondolok. Fél-vagy nagyvilági hölgy, színésznő, nyárspolgár felesége, leánya, mindegy, a külső viszonyok hatása alatt csak variációk létesülnek — egy a típus. A tulnyomóan érzéki, kacér, könnyelmű, szükség esetén ravasz és kegyetlen nő típusa, akinek nincs besületérzete, akinek a szerelmi vágya: élv-sóvárgás, az életkedve: örömhajzásat, életelja: a férfiakon való uralkodás; aki egy életet képes tönkretenni, hogy magának megszerezze egy perc gyönyörét, s akivel szemben tehetetlen báb a beszélgetés, komoly érzelmű nő.

Lenke visszafojtott lélegzettel, dobogó szívvel hallgatódzott.

Most Irma néni szólal meg az ő csendes hangján.

— Tulzol...

De a mama izgatottan vágott a szavába:

— Csoda-e, hogy gyűlölöm őket? Amennyire vissza tudok emlékezni, mindig asszonyok, idegen asszonyok okozták veszít mindenkinék, akit szerettem, gondatlan, lelkiismeretlen asszonyok, kik kacagva folytatták utjukat, miután feldúlták az enyém boldogságát. Az ő áldozataik voltak, nem érted? A nagybátyám, a felesége, a szüleim — az ő áldozataik vagyok én is.

— Ne igazsd föl magad — csitítja Irma néni.

— Tudom, tudok mindent. Érthető, hogy védelmezni akarod az uradat és felelősséggel terhelod az asszonyokat, kik elfeledtették vele kötelességét a feleségével szemben.

A kis Lenke érzi, hogy az arcába szökik a vér. Gyors, majdnem akaratlan mozdulattal a fü-

léhez kap. Szeretne nem hallani. De mégis győzött a kíváncsisága.

— Ne többet erről, — mondja a mama bágyadtan. — Tévedsz, azt gondold: csak a saját sorsom keserített el. Az semmi. Hidd el, még egészen fiatal leányka voltam, mikor meg voltam győződve róla, hogy egykor nekem is meg kell küzdenem az uramért s hogy ebben a küzdelemben esufosan le fognak győzni. Pedig esinosnak, szépek is mondták. De szép volt Amy is, a Dezső nagybátyám kedves, bájos felesége s tudod, mily kíméletlenül hanyagolta el Dezső a variéték első, második és harmadrendű csillagjai kedvéért, a hatalmukba kerítették testestül-lelkestül, vagyonnostul: azok az asszonyok.

A szüleim tragédiáját ismered. Ha elgondolom — atyám, a legjobb férj és pártatlan apa: odáig jut, hogy végot vet az életének, mert az a kacér kis nevelőnő ráadta a fejét, hogy elesábitatja magát vele. És a fivérem — Imre? Ilka grófné, az a nagyvilági kokott, unatkozott a birtokán, s hova féltékeny ura akarata számizte. Magához esalogatta a fiut — mint ménes a vasat, úgy vonta, amerre ő akarta — három éven keresztül az urával tartatta ki szeretőjét: mint háziiorvosát. Imre nem tudott elszakadni attól az asszonytól. Csak amikor már késő volt. A pályafutása elvágva, besületérzése alapján megingatva. Tökéletesen elzüllött. Pedig előkelő gondolkozású, tehetséges fiu volt Imre, az anyám bálványja.

— Ismertem. — jegyzi meg Irma néni nyugodtan, nyomatékkal. — Szilajvérű, erős érzékű ember, mint atyád, mint nagybátyád, mint urad, aki, tudtommal atyád, és nagybátyád unokaöccse.

De a mama, mintha oda sem akarna hallgatni, gyorsan, lázasan folytatja:

— Bármit mondasz, azokban az asszonyokban látom szerencsétlenségünk közvetlen okozót. Ezeknek a férfiaknak az élete

előtt, az utolsó órában még alkalmat kínál a magyar delegáció. És legalább egyszer azt mondható, hogy történt valami Bécsben, ami — nekünk jó...

BELFÖLD

Bánffy Dezső Debreczenben. Debreczenben ma történt a Bánffy-párt ünnepélyes megalakulása. A zászlóbonás ünnepére maga báró Bánffy Dezső is Debreczenbe utazott, ahol pártfelei nagy lelkesedéssel fogadták. Az alakuló közgyűlésen, amelyet gróf Degenfeld József pártelnök nyitott meg, háromszáz ember vett részt. Képvisele volt a közgyűlésen a kolozsvári, décsi, hunyadyegyei, torontáli és nyiregyházi Bánffy-párt is.

Báró Bánffy Dezső a megnyitó-beszédben arra emlékeztetett, hogy a múlt éron Debreczenben fangsztól az első szó, amely tiltakozott a nemzet jogainak séfádása ellen. A debreczeni határozati javaslat alapján indult meg országsszerre a törvényhatóságok nemzeti mozgalma. Ezen alaphoz kell válig ragaszkodni. A mai helyzet nehéz. Beöle ki kel bontakozni, nehogy talán a kormánynak veszélybe jusson. De ez nem oly könnyű dolog, mert *engedni a nemzeti jogok tekintetében nem szabad* (Leikes éljenzés.) Mástól az alkotmányos élet gépezetét sem helyes megakasztani. Meddő küzdelemben fejesérelj erejét a nemzet harminchét év óta; a közjogi alap támaszása és védelme körül folyik a küzdelem. Meg kell tehát szüntetni a közjogi barokot a s meglévő állapotok alapján kell megteremteni az egységes nemzeti államot, és meg egy a nemzeti fejlődés, mint a gazdasági önállóság tekintetében. A *pragmatica sanctio* biztosította a magyar állam te jes független önállóságát s ezzel a nemzeti álan tovább fejlesztését. 1848-ban ezen az alapon rendezük önálló belkormányzati helyzetünket, 1867-ben pedig szükségessé vált az Ausztriával való viszony rendezése. Az új pártnak programja abban áll, hogy a 67-iki kiegyezésnek teljes tartalmát kíván adni és ennek érvényesülésével akarja a magyar álamot egységes magyar nemzetivé és gazdaságilag teljesen függetlenné tenni. A 67-iki törvény erre megadja a módot, a katonai kérdésekben is. Nem elég a közjogi alapot védeni, hanem az kell, hogy építsünk rája és fejlesztjük. Az önálló vámerületnek nem állja ujját semmi törvényes akadály. Ezt kell tehát megvalósítani, mert a gazdaságilag független nemzet mindig erős. Az új pártalakulás át fogja alakítani a parlament hangulatát, ha a meglévő alapot nem támadjuk, hanem arra támaszkodva, építünk. Így lehet rázkódások nélkül a nemzeti fejlődést biztosítani. Végül erőteljes szervezkedésre buzdítja híveit. Az új párt sürgeti a pártás jogaim a nemzeti államnak a külképviseleten Ausztriával teljesen egyenlő jelentkezsét; s ugyancsak a 67: XII. -c. alapján a nemzeti oktatásnak a véderőben teljes

érvényesülését, még pedig egy a tisztí oktatás, mint a legénységi kiképzés terén. A vezérlet és belsejervezet nem fogja magában a nyelvkérdés megoldását, a hadsereg nyelvének meghatározása nem haduri jog; hanem a törvényhozás joga. Követeli továbbá a választói jog tetemes kiterjesztését, a census leszállítását, a politikai jogoknak a munkásszótlyára kiterjesztését, a választói jogot azonban a magyar nyelv bírásától akarja függetlenné tenni. Kívánja továbbá az adóreformot, a fogyszánt adók leszállítását. A dinasztia érdekében követelni kell a paritásnak megfelelő magyar udvartartást. A bizalmat a korona és a nemzet közt nem túlzott lojalitással, hanem a fejedelem őszinte fölívágatásával lehet elérni. (Nagy éljenzés.) Tapasztalásból mondja, hogy bizonyos dolgokat célszatos elenkezés miatt nem lehet elérni, mert egyes tényezők, akiknek a magyar államot kellene képviselni, a magyar állam elfedésére törekszenek. Végül újból szervezkedésre hívja föl a megjelenteket. (Hosszantartó éljenzés és taps.)

Bánffy után dr. Tüdös János és Kövözy Kálmán üdvözölék az új programot, majd a más városokból jött Bánffy-párti küldöttségek vezetői szóáltak föl.

Végül megalakult az új párt tisztikara. Elnökké: gróf Degenfeld József, helyettes elnökké: Szabó Kálmán iparkamarai elnök, alelnökké: Berger Jenő építész, Erös Lajos tanár, Pálffy Gábor birtokos, dr. Popper Alajos orvos és dr. Tüdös János ügyvéd, titkárokká: dr. Kövözy Kálmán ügyvéd, dr. Tüdös Kálmán orvos választották meg.

Az állami tisztviselők közgyűlése.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 31.

Az Állami Tisztviselők Országos Egyesülete vasárnap délután 4 órakor tartotta rendező évi közgyűlését a vármezei ház nagytermében. A közgyűlést Vörös László elnök nyitotta meg, s miután határozatképesnek mondotta a közgyűlést, felolvasták az egyesület múlt évi tevékenységéről szóló je entést.

E jelentés szerint az egyesület egész esztendei tevékenységét a fizetésjavítás kérdése foglalta le. Eimonda a jelentés mi történt ebben az ügyben a kormány részéről, kiemelt a visszavont javaslat sére me intézkedéseit és hangsúlyozta, hogy a fizetés pótlék törvénye nem tudta lecsendesíteni az országsszerre ma okozó izgatottságot. Különösen sére me s törvényben az, hogy a XI-VI. fizetési osztályokban az első fizetési fokozatnak megfelelő pótlékok nem adták ki s ezáltal éppen a hosszú idő óta szolgáló, többnyire családos tisztviselők szenvedtek anyagi sérelmet. A választmány a mai közgyűlésen indítványt nyújt be, amely felsorolja a sére meket és kéri jogja a kormányt, hogy a végleges rendezés alkalmával azokat orvosolja. A jelentésben érdekes adat az, hogy az egyesületnek a múlt év végéig 3249 közvetlen és 193 közvetett tagja volt.

A jelentés körül megindult vitát Juhász Ödön nyitotta meg. Keményen kritizálta az elnökség éja-

rását, azt okolva azért, hogy a fizetésrendezésről szóló javaslat lekerült a napirendről.

Vörös László elnök: Nem került le.

Juhász Ödön azután köszönetet fejezi ki gróf Bathányi Tivadarnak az állami tisztviselők érdekében a képviselőházban mondott beszédéért, (Felkiáltások: Ejen Bathányi!) amelyet szerinte Vörös László elnöknek kellett volna elmondani. (Derűtlenség.) Hibáztatja, hogy a függetlenségi és 48-as párt a rendkívüli parlamenti fegyverekkel való felhagyás feltételei közé a Széll-téle fizetésrendezési javaslat változtatlan fenn tartását tel nem veszi. Az elnökség intézkedései őt nem elégték ki és ezért az évi jelentést tudomásul nem veszi. (Ejenzés.)

Szálgyi József: Támadja a vezetőséget azért, hogy a fizetéspótlékról szóló törvényjavaslat kiáltó igazságtalanságait teljes energiával megszüntetni nem igyekezett; pedig az a javaslat — mely most már törvény — egészen elnyomja a kisebb javadalmazású tisztviselőket a nagyobb javadalmazásuak előnyére. Nem viseltetik bizalommal az elnökség iránt és ezért a jelentést nem veszi tudomásul.

Benedek Sándor alelnök, a közigazgatásági bíróság ítélőbírája hangsúlyozza, hogy a választmány megtett mindent, amit csak tehetett. A parlamenthez nem fordult, mert a parlamentnek minden pártja helyeselte Tisza miniszterelnöknek álláspontját, hogy egyszerre akarja rendezni az állami és megyei tisztviselők fizetését. Tisza azonban tovább ment; amennyiben benyújtotta a fizetéspótlékról szóló törvényjavaslatot és ma már 14 millió korona ki is lett fizetve. Az új rendszerben sére me kétségtelenül van a kisebb javadalmazású tisztviselőkre, amelynek orvoslása végett kérvényesül is fordulnak a kormányhoz és Szálgyi József felszólalása után a közgyűlés az évi jelentést tudomásul vette.

Miután minden irányban megadták a felmentvényt a pénziárnoknak, ellenérnek és a számvizsgálóknak és elfogadták a jövő évi költségelőrányszat: a benyújtott indítványokat tárgyalták.

Elsőnek dr. Bíró Bertalan lerjesztette elő az igazgató-választmánynak a kormányhoz intézendő felirát-tervezetet és kérelmet melyet a közgyűlés változtatva elfogadott. A felirat arra kéri a kormányt: 1. Hogy a végleges rendezésnél az országos kongresszus memorandumában ki ejtett kívánja makat fogadja el zsinór méretekül, vagy leglább a Ház asztalán fekvő törvényjavaslatban foglalt méreket tartsa fenn; és hogy intézkedjék a kormány abban az irányban, hogy e törvényjavaslatban foglalt fizetési fokozatok és kárpótlékok rendszeresítésének és hogy ezen intézkedés az 1903. év január h-ó szejétől visszaható erővel birjon. (Zajos éljenzés.)

Az igazgatóválasztmány ez előterjesztésében, amely Benedek Sándor munkája többen szóltak mindannyian elismerést szavazva a kiváló munkálatért és a közgyűlés az ezt ehvhangulaz magáéé tette.

Szálgyi József indítványozta hogy az egyesület sürgösen hívjon össze országos kongresszust és abból egy monstre küldöttséget küldjön a sére mehez, a kormányhoz és a törvényhozás elnökeihez, mely kérje őket, hogy a fizetésrendezési javaslatban — az osztályokhoz hasonlóan — az 1600 koronás minimum vételességi fel; továbbá küldöttség keresse fel a függetlenségi és 48-as pártot, hogy hártssa el azon hártványokat, melyek az obstrukció folyton érik az állami tisztviselőket.

Az indítványt a közgyűlés elvetette.

Juhász Ferenc kultuszminiszteri osztálytanácsos azt indítványozta hogy az állam és törvényhatósági tisztviselőknak a budapesti és kolozsvári főiskolákban

más fordulatot vett volna, ha a végzetes pereten amazok nem keresztelik utjukat. O hányzor zasztarták meg álmaim nyugalmát: csipkefodraikkal, az illattal, mely azokból árad, a pillantásaikkal. Nem roskettél meg soha pillantásai hatás alatt, Irma? Búvós a szemük szúrára, kábító a lehelletük, más a ruhájuk suhogása, más a kezük érintése, mint a miénk. A minden-napi élet gondjai, keservei nem támadják meg sem külsejüket, sem szellemüket, lelküket. Mindig képesek, mindig készek arra, hogy élvezzenek s élvezetet nyújtsanak. Csoda-e, hogy nem tud ellentálni a férfi? Rettegtek tőlük... Nézd, Lenke kis leány, még számba sem vehető. Es én már is aggodom a jövőjén. Ne nevesd ki, borzadok a gondolatától, hogy őt is férjhez kell adnom, hogy valamikor ő is áldozata lesz egy olyan asszonynak, kivél mi becsületes nők nem mérközhetünk, mert felfogásunk, érzésünk nem engedi, hogy az ő fegyvereivel vívjunk.

Odakinn csöngöttek. A hangok elhallgattak. Kár.

Lenke érezte, mily lázasan lüktet a vére, mint remegnek ajkai.

A szobaleány vendéget jelentett.

Istenem, ide fognak jönni. Lenke gyorsan és nesztelenül, mint a maeska, osont ki az ebéd-löböl, suhant keresztül a sötét szobákban, egészen az utolsóig: ez az övé. Ott magára zárja az ajtót. Felesavarja a villamos lámpát. A kékre festett, fehérbutoros szobásként előtű a fény. A sarokban magas, keskeny tükör. Lenke lassan, de határozottan, mint az alvajáró, közeledik a tükörhöz. Előtte megáll.

Szöke, göndör haját megaranyozza a fény, ragyogva veszi körül az ő lányvönásu, fehér arcát, melynek ajkai vépirosak s ha kissé nyitvák, mint most, kilátsszik az apró, hegyes fogak fölött a rózsaszínű foghús.

— Szép vagyok, — sutogja a leányka — de a szépség nem minden. Azok az asszonyok — Hogyan is mondta a mama? „Búvós a szemük sugara, szédítő a mosolyuk, más a ruhájuk, suhogása, más a kezük érintése, mint a miénk“... Ké? — A becsületes, érelyes asszonyoké. — Ertem. Akiknek komoly az érzésük és tiszták s erősek azelveik. Kiket legyőznek, diadalmas fölénysé mosolylyal azok a hatalmas, mert, ujjongó asszonyok, akik érdemesek az életre, mert élni tudnak! Es a többiek? Nem tudnak élni, nem tudnak győzni, mert becsületesek? — Oh! A mama tévesen fogja föl a dolgot. A becsületes asszonyok a fonákját látják ennek a pernek. Nem tudom megmagyarázni, de érzem. — Még alig látszottam ki a földből, máris fiuvall játszottam inkább, mint leánynyal. Iskolába is a szomszédok Palikája kísért el nap nap után. Később, amikor vizsgáztunk s a többi leány figyelemmel lesté a tanító szavát: az én szemem löpva odakandikált a hallgatók közé s ha fiu pillantásával találkozott: kigyulladt az arcom. Másféle léptekkel mentem a tábla elé... Azóta, hogy kinaradtam az iskolából, alig beszéltek valakivel. Elég baj, hogy a mama nem szereti a társaságot. — De a minap megérintette a kezem csuklóját a papa írnoke, a kis Bahó György; és én éreztem, mint jut édes forrongásba a vérem s a tekintetem mint tapad oda — majdnem akaratom nélkül — a fiu arcára: és ő lesütötte a szemét... Akkor elesdálkoztam. De azóta visszaidéztem emlékezetembe azt a jelenetet — s most tudom

előre, milyen arakifejezéssel, mozdulattal lépek majd előbe, ha újra meglátom.

Néha érzem, mint ébrednek a lelkemben szunnyadó hatalmak, tudom, erőt fognak venni rajtam — ók játszanak majd velem, nem én velük — ók fognak vezérelni...

Hirtelen lehunyta a szemét Lenke, a fejét hátravetette: táncolni kezdett. Eleinte lassan, útemesen, hajlékony alakját sajátosan, de kecsesen ringatva, majd gyorsabban, egyre tüzezebben; karjait egy szilaj mozdulattal a feje fölé vetette, szemei, ajkai mosolyra nyitlak és egyszerre csak odaperdült a tükör elé és kipirult, szenvedélyes kifejezésű arcá láttára halk, dallamos kacajra fakadt.

— Es engem félt a mama! Szegény mama! Ha merném, megsugnám neki: „Anyáskám, örülj! Lesz, aki megboszul. Mert én meg tudok vívni azokkal az asszonyokkal, élesebbek a fegyvereim, mint akármelyiké! Ertem őket. Nyugtalanok, örökké éberok az érzekeik, sebesen kering a vérük, minden elvot, meggondolást elseper az árja, erőszkos, fékezhetetlen a vágyuk s azért nem lehetnek becsületes, érelyes asszonyok!... Nini. Hát akkor én...“

Nem gondolja végig. Hanyattveti magát a pamplagon s a puha párnákba rejti titokzatos, sejteltelmes mosolyát...

Ismertem a kis Lenkét, a szülőit, a családjá történetét. A minap követtem, hosszú darab uton, mikor sétálni ment az angol misszel. S aztán megsugta nekem e furcsa, e különös dolgokat az ebédlejtő függönye s a leányszobácska hosszú, keskeny tükre.

tanuló gyermekei számára az állam támogatásával internátus létesítések. Ez indívtányt a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta és a kivitel módjait az intézkedések végéig a választmányhoz utasította.

Végül a sajtónak szavaztak köszönetet, amiért mindenkor önzellenül támogatta a tisztviselők fizetés-rendeziési mozgalmát.

A hivatalos lap vasárnapi száma közli a kormány rendeletét, amely az 1904. évi I. törvényekben nyert felhatalmazás alapján, további intézkedésig szabályozza az állami tisztviselők személyi pótlékát. A rendelet lényege azonos azokkal a kormányintézkedésekkel, amelyek lapunk révén is már nyilvánosságra jutottak.

A BUDAPESTI NAPLO telefonja.

Szerkesztőség 56—12

Kiadóhivatal 54—39

HIREK

Budapest, január 31.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 31-ikén

új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejékorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Estély a miniszterelnöki palotában.** Ezelőtt hat évvel nyíltak meg utóliára a magyar társadalomnak a miniszterelnöki palota termei. Ma este gróf Tisza Istvának és nejeének meghívására ismét megjelent a magyar társadalom elítje a miniszterelnöki palotában és különösen nagyszámában az arisztokrata hölgyvilág, amely Bánffy miniszterelnök estélyeiről tudvalevőleg távolmaradt. A remek gobelinekkel díszített hölgytermek este 10 órakor, egy félórával az estély megkezdése után annyira megteltek, hogy akik később jöttek, már alig találtak helyet. De nemcsak a gobelines szalonokban, hanem a nagyteremben is szorongtak a rondkívüli nagy számban megjelent úri vendégek. A kormánytagjai mind megjelentek; a képviselőház és főrendiház tagjai felette nagy számban és az ellenzék erősen volt képviselve a vendégek közt. A néppárt csaknem teljes számban megjelent, míg voltak, akik észrevették, hogy a Szederkényi-párt tagjai közül egy sem volt jelen. Eljötték a tudomány és művészet előkelőségei, a miniszteriumok főtisztviselői, a főváros vezetői, az ipar és kereskedelem ismert képviselői, valamennyinek nevét felsorolni lehetetlen volna. Elég az hozzá, hogy oly vendégsereg volt együtt, melynél nagyobb és fényesebbet rég látott együtt a főváros társadalma. Fél 11 óra felé megnyíltak a gazdag buffet termei. A társaság egy része erre a nagyteremből odavonult, de azok helyébe folyton új meg új vendégek érkeztek és a házigazda és neje kifogyhatatlan szeretetreméltósága és figyelme fogadott mindenkit. Ejjél után oszladozni kezdett a díszes vendégsereg, mely egy felejtethetetlen est emlékéit vitte magával a miniszterelnöki palotából.

— **Wechselmann Ignác emléke.** Ma telt le egy éve, hogy lovag Wechselmann Ignác építész meghalt. A boldogult öreg ur tudvalevőleg két milliós alapítványt tett le fele részben a keresztény, fele részben a zsidó tanítók árának javára. Nagy jótévedő emléke az országos ier. tanítóegyesület ma kegyeltes ünnepélyt rendezett. Az ünnepélyen a Wechselmann és Neuschloss család tagjain kívül megjelent Molnár Viktor államtitkár a kultuszminiszter megbízásából, Déry Ferenc tanácsjegyző a főváros képviselőjében, Kohner Zsigmond a pesti zsidó hitközség elnöke stb. A megnyitói beszédet Kornfeld Gyula a zsidó tanító-egyesület elnöke mondotta, mire Bárd Rezső tartotta meg magasszónyánál emlékbeszédét Wechselmann Ignác felett. Azután Göcz József a magyar tanítók országos bizottsága nevében emlékezett meg a tanítóság nagy jótévedőjéről, dr. Szabó Károly pedig lendületes költői mélyen adózott Wechselmann emlékének. Az ier. tanítóképző énekkara adta elő azután Major Gyulának szép gyászadalát és Molnár Viktor államtitkár fejezte ki miniszterének kegyeletét. Kornfeld Gyula elnök erre beárta az ünnepi ülést.

— **Az iskolaegyesület új titkára.** Az Országos Magyar Iskolaegyesület ma délelőtti igazgatósági ülést tartott gróf Zichy Jenő elnöklete alatt és az újonnan szervezett titkári állásra Ábrányi Emil, az ünnepelt költőt, lapunk oszlop munkatársát választotta meg.

— **Országos Magyar Szövetség.** A VI. kerületi előléjáróság nagytermében ma megalakult az Országos Magyar Szövetség VI. kerületi bizottsága. Az alakító örekezetet Fásznai Vilmos nyitotta meg és gróf

Estváhy János ismertette a szövetség hazafias törekvéseit. A gyűlés a szövetség elnökévé János Gézát választotta meg, társelnökké pedig Cséry Kálmán nyug. táblai bírót, aki 100 koronás alapítványt tett a szövetség alapja javára.

— **Öngyilkosság idegenben.** Belyrából táviratozzák, hogy egy ottani szállodában Árpád Béla gyógyszerész morfiummal megmérgezte magát és meghalt. Árpád még tegnap érkezett el az öngyilkosságot s mikor ma reggel benyitottak szobájában már nem lehetett rajta segíteni. Az életlen ember egy belgrádi udvari gyógyszerteremben nyolc hónap óta volt alkalmazásban, az őt Budapestben élt és itt lakik a felesége és két gyermeke.

— **Két kaszinó közgyűlése.** Az ország két legelőkelőbb társasköre a Nemzeti Kaszinó ma délelőtti tartotta közgyűlést és régi szokásához híven, aznap a délutáni órákban az Országos Kaszinó is.

A Nemzeti Kaszinó Szentivány Géza indítványára elhatározta, hogy a jövő évtől kezdve évenként 20,000 koronát fordít a hazai művészet pártolására. Az igazgatóság három tagjára s a választmány tagjaira befolyt választás eredményét a jövő vasárnap a hívesítő közgyűlésen fogják kihirdetni. Ugyanaz nap lesz a Széchenyi-lakoma, amely alkalommal Széchenyi Emil soproni főispán mondja az emlékbeszédet.

Az Országos Kaszinóban az évi leletés felváltása után betöltötték a választmányban megüresedett tagsági helyeket. A közgyűlést banket követte. Nagy figyelemmel hallgatták Wekerle Sándornak, a kaszinó igazgatójának nagyszabású felkészítőjét, amelynek vezérlőgondolat az volt, hogy a közeposztálynak szakítania kell kedvelt életmódjával, uris és nem ur foglalkozás iránti előítéletekkel. A gazdasági élet minden ágára ki kell terjesztenie tevékenységét és minden tisztességes munkának meg kell adnia a társadalmi jogosságát E nélkül a magyar közeposztály nem űvhatja meg mai vezérszerpét és nem biztosíthatja a nemzet tejlődését. Hasonló szellemben szólalt föl Gulner Gyula, hangsúlyozva, hogy ha a magyar közeposztály demokratikus irányban halad, megőrizve a hagyományokhoz való tőrnelen ragaszkodást, akkor se legyen, se születés, se pénz, se intrika nem ragadhatja ki kezéből a társadalom és az ország vezetését.

— **Dohányzás az Operaházban.** Az Operaház álaros báljának rendezőse engedélyt kért a székesfőváros tanácsától arra, hogy a bálon a cukrászteremben és a társalgóban dohányozhassanak a vendégek. A tanács elutasította a rendezőség kérelmét, a belügyminiszter azonban megadta a kért engedélyt.

— **Östönidias orv. növendékek.** Az orvoskari tanártestület tegnap tartott ülését iftő oda a segély díjazat. Előzőleg az elméleti tanásek mellé II-ik segédnek megválasztották dr. Spitzer Gézát. A díjazások a következők: A Capedó-alapból 100—100 koronát kaptak: Goldner Hermann, Goldberger Márk és Balás Armin. A Csausz-féle alapítványból 200—200 koronát kaptak Löwy József, Wurmfeld Zoltán, Zemann Dezső, Jankulor Sándor, Kovács Rihárd, Garai Lajos, Mezey János, Schulhof Sándor és Schönheim Lajos orvostanbájakok.

— **Letartóztatott orgazda.** A rendőrségnek már régebben feltűnt, hogy Spitzer Samu kender-utcai fűszerkereskedő feltűnően potom pénzért árusít vete-ménymagvakat. Az a gyanú merült föl hát, hogy Spitzer azoknak a tolvajoknak orgazdája, akik egy idő óta a nagy magkereskedőket állandóan lopják. Tegnap ezen az alapon házkutatást rendeztek a boltjában, ahol éri ási mennyiségű vete-ménymagot találtak, amelyeknek eredetét Spitzer nem tudta igazolni. Éppen javában tartott a kutatás, amikor beállított a boltba egy esavargó egy nagy zsák repe-maggal. A detektívek kérdőre vonták s kúsú, hogy Fábán György napszámos, aki lopásért többször volt büntetve és a fővárosból is ki van tiltva, Fábán azt mondta, hogy a zsák magot találta. Ezt azonban nem hitték el neki s úgy öt, mint az orgazda svatőcset, Spitzer Samut letartóztatták.

— **Halálhíres.** Bészéből táviratozzák, hogy Hoffmann József ier. művész az éjjel 72 éves korában meghalt.

— **Razzia.** A rendőrség detektívtestülete az éjszaka razziait tartott az Anyaföldön és a VII-ik kerületben lévő kávéházakban és kávémérészekben. A Verseny-kávéházban két veszedelmes utazó zsebtolvaj fogtak el: Grünfeld Ignácot és Kohn Endrét. Kivülők kézrekerítettek még Kurcz Mór Geist Izidor, Bauer József, Horoz János és Singer Vilma notórius zsebtolvajok.

— **Büntetés a Zsigmond utcában.** A Zsigmond-utca 26. száma házban a rendőrség tegnap büntényt ítélt fel. Özvegy Várkonyi Istvánné, született Kohner Jozsefina volt a lakás bérleto. Az öreg asszony facér cselédjeit elcsábított magához azzal az ürüggyel, hogy o cső áron, heti két koronáért ad nekik szállást és ellátást. A nála lévő eselédéket azután erköletelen üzelmekre kényszerítette. A büntetés négy eselédélnyit találtak, akiket a rendőrség tolonchába vitetett. A esabító asszonyt husznapi olázásra ítélték.

A magyar szinpad s a kritika.

Írta: Fényes Samu.

A Szerzők Egyesületének alakulása körül széles vita indult meg a napilapok hasábjain. Az eszme illusztris fölvetője különösen az idegenség ellen lát az egyesületben erős gátat, egy tisztelt méltó kritikuskunk pedig gunyosan emlegette, hogy voltaképp rossz darabok védőszövegkezetéről van szó s hogy ennek folytán nem annyira a Szerzők Egyesületére van szükség, mert a magyar drámai termékek módfelett silányak.

Nem akarom én apológiájt írni a magyar drámaíróknak, sőt azok közé se tartozom, akik az egyesületben az idegenség ellen erős gátat remélnék, bár Herczeg Ferencel én is rettenetesen érezem az idegenség züllesztő hatását. Azt meg már éppen veszedelmesnek tartom, hogy cenzurás rendszabályokkal írtsuk az idegen seletet. Minden cenzura a szabad gondolkodás fojtogatja, de sohasem az erköletelenség seprője. Nálunk se volna ez másképpen.

Annyit, amennyit tán használhatna ez irányban a Szerzők Egyesülete, de gyökeres orvoslást azért nem lehet tőle várni, mert az idegenség burjánzó tultengésének oka elsősorban a — kritika.

Ábban a cikkelyben, mely olyan lesújtó itó-llettel bunkozza le a magyar drámaírodalmat, az idegenimadás klasszikus példája nyilatkozik meg. Mert ez a mondas, „a magyar drámaírodalom nem ér semmit”, annyit jelent, hogy az idegen drámaírodalom — a mi nyelvünkön — a francia drámaírodalom sokkal-sokkal többet ér. A magyar Semmi, a francia a nagy Minden.

Ez vak idegenimadás; vak, mert iszonyu hazugság. Ez a kritikai olv volt az, mely 30—40 esztendő óta a magyar szinpadot, a francia dráma íráziba nyögözte, minden párisi szemét lerakódó-helyévé tette.

Félszázad óta a francia drámaírodalomnak egyetlenegy programpontja volt: — a házasságtörés. Száz és ezer változatban Augiértől egész Donnayig, legfeljebb annyi változatossággal, hogy néha a házasságtörés egyes accidenciáiról — a zabigyerékekről és a kokotokról — is szó esett.

Hogy a francia dráma otthon egy félvé-századon át el tudott élösködni ezen a témán, annak még meg van a maga néps-pszichológiai magyarázata: — a második eszázárság léha, szélbámos, zülött erkölcsi világa — de nálunk ez soha társadalmi kérdés nem volt. Am ebből a fertőből Franciaország rég kilábolt, most diadal-masan vivja a Jelkiismereteknek, a szabad elmé-nek felszabadulását a züllés, a hipokritaság nyú-goiból, de a franc a dráma még mindig nem tudott új programpontokat felkapni. Már Franciaországban nincs kongregáció, de a francia dráma még mindig a kongregációplántáló eszász erköletelenségei körül táncol; szocialista minisz-tere van már, de a dráma még mindig a házasságtörés kátyúiban bódorog s más szocialis problémát alig tárgyal. Még otthon is hazugsággá vedlett tehát a francia dráma, (nálunk mindig is az volt) még otthon is megelégtelték már s annyira programtalan lett, hogy Páris szinpadain Ibsen és az északi germánok szólnak meg, — de a magyar kritika még ma is a francia drámaól veszi a mértéket.

A magyar kritika évtizedeken át telhetetlen volt a francia drámák dícséretében, a magyar szinpad azok istápolásában. Es hol vannak azok a nagymesterek? Augiért, Sardout és a nálunkál kisebbek már ma — némelyikök él még — a feledés pora borítja s egy évtized mulva Dumas fils is végleg odatemetődik.

De a magyar kritika még mindig áhítatos esodálattal esügg a francia drámán és a legelőkelőbb magyar szinpad még mindig a párisi takolmányok lerakódó helye. Nem kell ékecsbb példa, mint Donnay ur *Uj vesedyo* és Mirbeau ur *Uzetelkeje*. Mind a kettő mód nélkül rossz darab — rossz és unalmas. Még a híres francia technikának is a esődje, — a legjobb eszterga is elkopik 50 év alatt. Ha magyar szerző merne ilyen unalmas lenni, azt, hogy többet ne mondják, Kessler József szöröstül-böröstül megönné vasorára.

De Donnay ur darabját hasábos tárcákban tárgyalta a magyar kritika. Lélektani, bölcséleti, örök emberi, szociológiai alapon és szempontokból. Az egész magyar lyrái-és elbeszélő költészet 30 év óta gyüttvéve annyi méltatásban nem részesült, mint a Donnay ur kokott-históriaeskája, Mirbeau ur pedig maga kacagott volna leghangosabban, ha mind elolvassa a darabjairól írt magyar kritikákat; még aki ütötte is olyan kegyelettel tette, mint mikor egy omladozó oltárt kell eltakarítani. Ilyen komolyan még ő maga se veszi magát.

Es mit bosszéljek arról a becözö gondról, amelylyel az ilyen darabokat a színház dedelgetti. Mind a kettő megbukott az első esén, de azért kifüttek négyszer, hatszor, nyolcszor, tízszer, va-

sárnapokra, ünnepnapokra, csak hogy valamiképp csorbára ne essék Donnay és Mirbeau urakon és különösen — a magyar kulturán.

A színház dolgát nem biogatom — majd sorát ejtem annak is — de hogy pusztán a pedzése ennek a hurnak milyen érzelmeket ébreszt a magyar szerzők lelkében, annak a leírásába bocsátkozni se merek. Az igazgató urak különben csak a kritika közvéleményének hódolnak ebben az eljárásban.

Donnay és Mirbeau darabjait csak úgy találmra kaptam ki, a magyar kritika azonban nem válogatós az idegen termés dolgát, minden idegen előtt megharagkiri magát. A *Lulu* szerzője lángelme, kiről a darabnal unatkozó kritikus urak mint egy revelációról írtak, a Barrie ur *Crichtonját* pedig a szó teljes értelmében mint az angol-szász szellem fényes diadalát ünnepeleék. És hiszem, hogy ha az obstrukció a kritikaivadásra is időt juttatna a közoktatásügyi miniszternek vagy a miniszterelnöknek, alkalmasint leiratot intézne Somlóhoz, a magyar kultúra e diadaláért, mint amilyet már Monna Vannáért kapott.

Ez se utolsó adalék ám e korszak történetéhez, hogy hatvanhét óta az első momentum, amikor a magyar kormány hivatalos aktusban vett tudomást a magyar szinpadról, — a Monna Vanna szinrehozataláért intézett elismerő oklevél. De nagy kulturnemzetnek tarthat minket Maeterlinck ur. Es ezt a kritika, a magyar kritika himnuszengése tové. Pé, hogy törvénybe nem iktatták.

Temetón járnak a magyar szinkritikus urak, de a legtöbb hant nem azokon domborodik, akiket ők parentáltak el, hanem azokon a feledősbe merült nagy idegen mestereken, akiknek a műveit követően minták gyanánt dicsőítették. Egy negyvenéves magyar kritikus a nevére se emlékszik annak az elékelő idegennek, akit harmincéves korában az égig magasztalt.

Az igaz, hogy sok gyöngye magyar darab kerül szinre, — de uramfia, hány gyöngye idegen is! A Nemzeti Színház kétéri francia terméséből csak a Monna Vanna aratott sikert, — pedig hogy ez a költészet és esizolt műizlés sikere lenne, azt a magyar kritika és a miniszterelnök panegyrisé dacára sem lehet egész bizonyossággal állítani.

De a gyöngye magyar darabok szinrekerülésének is a legtöbb oka a — kritika. Ezekről a vékonypénu darabokról írják a legtöbb dicséretet. Ami természetes is. Mert ezeket a darabokat a pajtáskodás és a protekció juttatja szinpadra, minél gyöngyöbb, annál erősebb protekció s pajtáskodás, — ergo természetesen a kritika is annál elnézőbb.

A kivételekről nem szolok, hall'istennek vannak kivételek a kritikus urak közt, — a kritikában azonban ezek a kivételek elmosódnak.

Vannak tudós, érdemes, jóakaratu, nagy tekintélyek, de az isten tudná csak megmondani, hogy e katédra kritikus urak honnan merik elveiket, amelyek segítségével sikerült létet adniok olyan drámai műfajnak, amely nem terem sehoh, csak nálunk: — a pályadíjjal koszoruzott szinpadképtelen műfajnak. Ha nem volnának élő, mozgó, mindennap pennát forgató lények, azt híhetné e kritikus urak felől az ember, hogy átaluszszák az egész életet és csak olyankor kelnek föl, mikor egy-egy pályadíjjal jutalmazandó művet meg akarnak kritizálni. Sejttem, hogy ezek a maguk álláspontját tán némiképpen nemzetének tartják. Esztétikájuk alapelveit állítók Aristoteles és Quintilian raktak le. Ez nem igaz. Mások szerint Blair Hugo szabta meg e szinpadképtelen drámák törvényeit, — lehet, Blaire én már nem emlékszem.

A másik fajta az *ajropéerek*, akik a gall szellemet a Faubourg St. Leopold szatírájával tartkiják, akik a Figaro hasábjairól hízalják nemzeti eszméiket, akik imádnak minden idegent ha selejt is, fitymálnak minden magyart, mert művelelen náció vagyunk. A harmadik fajtról a nagy törékről, kik szuverén cinizmussal irigységüket és rosszakaratukat eszilgotják, nem akarok szólni. Az idegen szerzők ezektől nem szonednek természetesen, csak a magyarok.

Mindebből pedig nem az a tanulság, hogy dédelgetni kell a magyar műveket, hanem csak az, hogy nem kell dédelgetni az idegeneket, de irtani kell a selejtet. Alkalmazunk egyszer már olyan szigorú mértéket az idegenre is, mint a magyarra.

Bizony sovány a magyar drámairodalom programja, de a magyar kritikáé a lehetlenségig ösztövé.

Idegen silányságok uralkodnak a magyar szinpadon, — a magyar kritika büne.

Gyöngye magyar darabok kerülnek szinre — a magyar kritika büne.

Nincs programja a magyar drámairodalomnak, — a magyar kritika büne.

Es ha itt-ott kikéne egy-egy gondolat, megszólalna komoly törekvés, megnyilatkozna nagyobb dolgokra való akarát, kitörne nemzeti hév,

sovinista érzés, a guny, a hallgatás, a rosszakarat gombostűvel agyonszurdalják. A magyar kritika büne ez is.

A kritikának kellene nevelnie az írókat (javarészt a közönséget is). Hogy olyan neveletlen a növendék, annak eredendő oka a tanítómesterek gyöngye volta.

SZÍNHÁZ, ZENE

**** Hunyadi László.** Diszeldadás volt vasárnap este az Operában: hatvanadik évfordulójára a *Hunyadi László* bemutatójának. Erkel Ferenc fiatal zsenivel irt dalmüvét 1844-ben adták először a Nemzeti Színházban, szenzációs sikerrel, rengeteg ovációk közepette. Azóta új irányok reformálták az Opera stíljét. Wagner Rikárd művei meghódították az egész világot és maga Erkel Ferenc is kiforrottabb, magasabb színvonalon álló operákat teremtett, de a *Hunyadi László* elementárs hatásának nem ártott se az elmut nagy idő, se a mester maga, aki izlésében megtsitult, formáiban előkelőbb és nemesebb lett. Erkel temperamentuma sehohem lángolóbb, melódiája sehohem ömlik gazdagban, magyar érzése sehohem tör ki izgatóbb erővel, mint ebben az operában, mely az átalakuló, megifjodó, nemzeti ideálökért küzdő Magyarország bélyegét hordja magán. A negyvenes évek tüze és zamata van meg Erkel Hunyadiójában, párosodva egy forrásban levő alkotó erő merész szárnyalásával és tündöklő üdőségével. Ez az, ami ebből a dalmüből kisugárzik és hatvan év múltán is megkapja, gyönyörökötletti a magyar közönség lelkületét. A vasárnapi diszeldadásban a kórus elénekelt a mester egy másik halhatatlan remekét, a *Himnusz*t és a színház Apoteózissal áldozott Erkel emlékének. — de a legérdekesebb apoteózis mégis csak az hogy a megdicsőült szerző akotása éppen úgy él, éppen úgy lelkesít, éppen úgy hat a magyar szivekre, mint hatvan évvel ezelőtt. A diszeldadásban *Broulik*, *Ney Dávid*, *Szendői*, *Blätterbauer Gizella*, *Krammer Teréz* vettek részt tehetségük és ambiciójuk legjavával.

**** Várszínház.** Az országos szinészakadémia növendékei vasárnap este két régi és kisebb igönyű francia vígjátékban léptek föl. A *Nyolcadik pont*-öt és a *Szövetségeseke*-t játszották. Ezek a szerényebb feladatok talán jobban is ilenek a tanuló kezdőkhoz, mint a mélységet, magasabb fogást és virtuóz készséget követelő modern drámák, tele lélektani elemzéssel és szecessziós hangulattal. A szinészakadémia növendékei ügyesen és biztosan beszélték a két vígjáték könnyed tonusán és a mulatságos helyzeteket jól kiaknázták. János jókedvvel, de bizonyos diszkrétóva, ami dicséretére válik a szinészakadémia oktató rendszerének. *Boldizsár Andor*, *Gere Zs. G.* *Kis Jenő*, *Sárdi Va'eria*, *Molnár László*, *Horvath Jenő*, *Vándori Gusztáv*. *Gyöngyössi Erzsé* és *Póór Lili* e even, jóízű összjátékot produkáltak.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Az Érdekes Könyvtár** most megjelent februári füzeté ele elől végig magyar írók munkáit tartalmazza. Egy-egy bravuros, tősgyökeres magyarsággal megirt ebelszélssel szerepel a füzetben *Eötvös Károly* (Két bíró kutja) *Gárdonyi Géza* (A költőle nota), *Jakab Odön* (A vukántulajdonos) és *Szabó Endre*, a szerkesztő (Vándori uraság). A köztészetet *Dalmady Győző*, a Kis aludytársaság kiváló tagja képviseli. Sok érdekes ismeretregés tő apróság, ugyzenlén élénk rajvnyálpályázati rovat is van a füzetben, melynek minden megjéjtje kivétel nélkül, könyvjutalomban részesül. A jól szerkesztett, kiváló tartalom, példátlan olcsó folyóiratot nagyon a ánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára negyedévre csak egy korona mely összeg az *Érdekes Könyvtár* kiad/hivatalába (Budapest, V. Kálmán-utca 2.) küldendő.

○ **A kis mama.** (Regény. írta *Wulvenbuck*) A legjobb újabbkor regények közül való művet az Egyemes Regénytár idei sorozatában adta ki a Singer és Wolner cég és ára diszes piros vászonkötésben csak egy korona.

○ **Törvénykezési iratminták.** Ilyen címen dr. *Fischer Gyula* budapesti ügyvédől hasznos munka jelent meg melynek hivatas az elméletileg elsajátított jogtudományi ismeretek gyakorlati alkalmazását megkönnyíteni. Jó segédkönyv ez a bírői és ügyvédi előkészítő szolgálatot teljesítő jegyzők, ügyvezők, joggyakorok és ügyvéd előtek részére. Ára 5 korona. *Politzer Zsigmond* és fia budapesti könyvkereskedő cég kiadása.

TÁVIRATOK

A furfangos Sarafov.

Konstantinápoly, január 31. A porta közlése szerint *Sarafov* nagy mennyiségű fezt vászrolt, azokat

török egyenruhakkal egyetemben az európai vilajetek bolgár lakossága között osztalta szét, hogy ezeknek merényletei a török katonákra tolják. A közlés szerint Vranjában és Szerbia más helyein dinamitot és bombákat készítenek a vilajetekben való felhasználás végett.

A keletázsiai konfliktus.

Tienoa, január 31. (Reuter.) Oroszország tegnap 20.000 tonna Kaating-szenet vett, Juansikkai a Peoslii és Mansorsország között lévő határ védelmére kirendelt csapatokkal az orosz-japán háboru lehetőségére való tekintettel 40.000 löre emelte. A Szausi és Sautung tartományok csapatállományát is megerősítik.

London, január 31. *Vickers Maxim* barovi és a new-castlei *Armstrong*-cég megbízást kaptak két hadihajónak Japán számára a leggyorsabban való építésére és teljes hadi felszerelésére. Mindögyik hajó 16.400 tonna tartalmu és 90 csomó sebességű lesz súlyosabb páncéllal, mint az angol hajóhad legjobb csatahajói.

Port-Arthur, január 31. Hivatalos körkben még mindig biznak abban, hogy nem lesz háboru. A hatóságok aggódnak az új amerikai konzuloknak *Mandsourszágban* való felvétele iránt és az amerikaiaknak szemükre hanyják az udvariasság hiányát.

Berlin, január 31. A Wolff-ügynökség jelenti Londonból: Miután amennyire itt ismeretes, egyáltalán nem érkezett Tokióba orosz felelet, az ennek tartalmát illetőleg elterjedt kombotéciókat óvatosan kell fogadni. Ami azt a hatást illeti, melyet az orosz jéggyék Japánban esetleg előidéz, mérlekedő, hogy nemcsak annak hangja, hanem tartalma is tekintetbe jő. Az utolsó időben Oroszországban ismételtel felhangzott amaz óhajítás, hogy Japánnal szemben engedékenyek legyenek a lehetőség határáig, Tokióban okvetlenül kedvező fogadtatásban fog részesülni, ha amint remélhető, az orosz válasz érdemleges része, a japán részről minimumra redukált kívánságok elismerését tartalmazza.

Nyilttér.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közzétesszük, hogy *Drucker Lázár* berlin tojáskereskedőnek általunk eladott, de vevő által idejében át nem vett 80 ládában 86.400 drb. tojást egy tételben **Budapestben, a Nyugoti-pályaudvar 8. számú rakortárában** folyó 1904. évi február hó első napján d. u. 3 órakor dr. *Kis József* budapesti kir. közjegyző közbenjárása mellett a legfőbb ígérőnek készpénzfizetés ellenében nyilvános árverésen eladni fogjuk. — Budapest, 1904. évi január 31-én.

Grünwald Sámuel.
Geschelit Ármin.

(Az e rovat alatt közöltetnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adnak vissza. —

Garamhídveg. Erdőőri szakkiskola van Górgény-Szent-Imrén, Királyhalmán, Liptó-Ujváron és Vadász-erdőn. Bármelyik ilyen iskola igazgatósága kívánatra készséggel tudatja önnek a fölvetel körülményeit. — **T. F. Konop** Baromfitenyésztési Lapok: Országos Baromfitenyésztési Egyesület. Rottenbiller-utca 80. — **S. V. Nagy-Salló**. Szeretel, testi és szellemi foglalkozásban szenvedőket gyámolító országos egyesület: Budapest I. Várkör-utca 10. szám. — **L. Emőd**. Orvos állithat csak ki a betegségről bizonyítványt. B anketta nem szükséges. — **B. G. Szeged**. Folyamodványához meléleke születési, erkölcsi és iskolai bizonyítványt. — **S. M. 1.** A baráti viszonytól függ. Üdvözölni mindenesetre lehet. 2. Besorozhatók három évre. 3. Mint családientartó ért reklamálható. 4. Nem köteles végezni, munkaképtelen. — **H. G.** A kereskedelmi törvény 351. §-a szerint oly esetben, midőn a vevőt az áru átvételében késedelem terheli s az eladó a §-ban megjelölt választási jogát az áru eladásával érvényesíti, azt a törvény értelmében van jogositva gyakorolni, tudnillik e §. értelmében a tőzsdéi árral nem bíró árukat hiteles személy közbenjűttével nyilvános árverés útján eladni, ha tehát az árukat szabad kézből adta el, árkülönbözöt köve-elhetésére jogosultsággal nem bír. A vevőnek az a kijelentése, hogy az árukkal való rendelkezést az eladó tetszésére bizza, nem értelmezhető akként, hogy az eladó a törvény által előírt értekesítési módot mellőzhesse, főként annak hiányában, hogy a vevő beleegyezését kikérte volna a szabadkézből való eladásához. — **Uj előszétő.** Behívható, de otengedik a gyakorlatot, ha igazolja, hogy családientartó. — **F. Budapest.** Az illető ezroiparancsnokságnál jelentkezzék. Folyamodásához meléleke születési és iskolai bizonyítványt. — **K. F. Budapest.** Sok érzés van benne, de még kiforratlan. — **C. M. Budapest.** Irásában határozott tetszést ismerünk fel. Várjuk látogatását. — **Lislo.** Államszámvetelési vizsgát érettségi után tehet, ha két től-éven át hallgatta egy kiskolában az államszámvetelési előadásokat. — **Ny. D. Fülöpseváris.** A kerületi postai igazgatóságok határoznak ebben. Az illetékes postai igazgatóság eligazítja a dolgot.

KÜLÖNFÉLÉK

Divatlevél.

Budapest, január 31.

A franciák kifogyhatatlansága a divat terén immár általánosan el van ismerve. Megszoktuk mindig és mindenben — a divatot illető kérdésben — őket venni mintaképül és szinte természetesen vészszük már ezt az ületességet. Azt hiszem annál nagyobb szenzációja nem lehetne a világnak mintha egy napon híre járna annak, hogy Franciaország legyogyott a divatujdonságokból. Is mégis olykor a kiblizált divathölgyet is megépi az a friss, kedves bőkezűség, amelylyel a franciák bennünket ébalmoznak.

Avagy talán eszébe jutott már előttük más nemzetnek, hogy olyan bálokat rendezzenek, amelyeknek jellegét főleg a tej díszítése adja meg? Pedig a franciák most ebben remekelnek. Bálokat és estélyeket rendeznek, amelyekbe a tej művészi díszre teljesen háttérbe szorítja az öltözék többi eleganciáját. És mint mindenben, e téren is annyira fejlődött már az ízlet, hogy a jelmezbálok is vesztek vonzerejükből. S ez nagyon érthető. Egy izléses fejlődést sokkal könnyebben és kevesebb költséggel teremthet magának mindenki, akár sajátkezűleg, akár a mások segítségével — mintna egész jelmezzel kell gondoskodnia.

A fejlődés legfontosabb alkatrésze mindenestre a haj. Felelevenítük a múlt hajviseletét és ezek közül első sorban az 1830-ban divatosakat. Nagy dorokba csavarják a haját, szalagot és virágot fonnak közébe. Vannak, akik a tollaknak és virágoknak egész erdejét viselik, de ezek még a nőesség határán gyakorolják a stilszerűséget.

Sokkal eredetibbek és talán kissé a túlzásba mennek azok, akik állatokat választanak mintául. Páris egyik főrangú szalonjában ugyanis legutóbb egy olyan bál zajlott le, amelynek minden női képviselője egy-egy állatfejet viselt. E tarka társaságban képviselve voltak a majmok, csacsik, elefántok, nyulak és medvék — szóval a díszes terem, mintha Noé bárkájává változott volna. De sajátos módon a galambok gyéren voltak képviselve, aminek okát a bulizás komikum hátrahozott keresésének kell tulajdonítani. Hogy mennyiben telet ez meg a női természetnek, az tisztára egyéni fellegás. Hogy a virágkultuszban hasonlíthatatlanul több a poézis, az tagadhatatlan. És a különöségektől óvakodó nő mindenestre az utóbbit fogja választani.

A magyar asszonyok mindig a jóízűt tartják szem előtt. A divatot követik, de mindig óvakodnak a benne megnyilatkozó félszűrségektől s végletektől. És ebben kell annak az okát keresnünk, hogy párisi divatot miért oly nehéz nálunk csinálni. Fejlett művészi érzék és sok tapasztalat kell ehhez, mert különben az előkelő asszonyvilág egyszerűen nem követi. S hogy a szép divat nálunk oly diszkrét eleganciát, val terjed, azt főleg az ország legelső divatcégnének *Monaszerly és Kuzmik* utóadainak köszönhetjük. Ennek fényes teremben mindenki megtalálja azt, ami izlésének a legjobban megfelel.

Most a bál idején kellő közepén, a szebbnél-szebb tolettéknek oly káprázatos kiállítását látjuk itt, hogy még a laikus embert is okvetlen megépi a bennük megnyilatkozó művészet. Nem kell éppen hiunak lennünk, hogy ezt a bátást tapasztaljuk. E ég, ha megérjük a szépet. A most lezajlott bálok csaknem mindegyikére egész sor ruha készült itt a szereplő bákirálynék számára. Néhányat hadd írjak le közülük.

Rózsaszín muszlinruha tearózsza-díszrel Ennek a ruhának már a színénél fogva is föltétlen jellege volt a diszkrét elegancia. A selyem-muszlin lágy, tömött redőzetben és kisebb uszályban omlott alá, míg elől — tunikaformában — sárgásécsike volt ráöltve. Kétoldalt nagy tearózsák fogták össze ezt a tunikát. A deréka csupa poézis volt. Kivágása kerek, a vállról leomló, széles sárgásécsikével körítve. E csipke közé egyes, nagy tearózsákat öltöttek nagyon izlésesen és elől nagy selyemcsokor fejezte be a derékdísz. Hozzá még egy széles, rózsaszínű selyeműv tartozott. E ruha a főrangú világ legelőkelőbb tagjai egyikének készült.

A másik ruha a most annyira kedvelt vörös túllból készült, amelylyel oly gyakran találkozunk az ideai elite-bálokon. Habköttyű, három fodorból készült a szoknya, minden fodron hosszas selyemszalagokkal. A derék egészen húzott volt, négyzög kivágással, melybe elől egy gyémántdísz volt betéve. A vállakat is gyémántszavok képezték, míg a baloldalon hosszu, vörös máklüzér omlott le, csaknem a térdig.

Az idősebb hölgyek tolettjeit csaknem kivétel nélkül ezüst, arany, acél és celluloid pilléssel te-

öltött csipkékből és tollakból készítik Monaszerlyék. És ezek a díszes szövetek legjobban is illenek a méltóságot képviselő alakhoz, akik mint hű árnyékok követik az ifjuság és báj képviselőit, a viruló, ifju leányokat. De a fiatal asszonyok is nagy előszeretettel fordulnak feljükk és aranynyal díszített fehér csipkékből remek ruhák készülnék számukra.

Estélyköpenyek dolgában többnyire a kényelmes fesztelenség elvét követik Monaszerlyék. Szürke, eréme, fehér-vagy paszettel-színben készítik, finom és vékony posztóból. Könnyű, meleg gyapoptéleést tesznek bele és bőre szabják, nehogy a sok bodros és fodros ruhák összegyűrődjenek. Hozzá nagy, szinte crias gallérok csipkéből, prémből vagy plisséből. Ez és a bő ujjak kézelői adják a köpeny minden díszét és határozócsak meg egyszerűsége annak becsét is. Egyeneményen csak egy libben a sok legegzebből legébbé dísz, míg a másik komoly egyszerűsége révén tűnik föl.

A bál ruhák díszül — kevés kivétellel — leginkább a virágot alkalmazzák. A művirágok ma olyan szépek, olyan szinte mérészen természetűek, hogy mindenki szinte élvezettel ékeskedik velük. Szinte várjuk, hogy a selymes szirmok mikor osztják felénk édes illatukat. S ez az oka, hogy a francia asszony ma nemcsak a rubátát, de a szobáját is pazarul fölékesíti művirágokkal. Minden sarokban érek díszlenek, olykor eleven virágok közé tűzve és a családás teljes. Aki azonban anatókus híve a természet ide gyermekeinek, az nehezen fogja magáévá tenni az önmámásnak ezt az elvét. Inkább csak néha-napján vesz virágot, de akkor — frissset. Olyat, amiben öröme telik, mert minden levele a természetet remeke.

s. b.

Magyar anekdoták.*

Budapest, január 31.

Dumas a Magyar Akadémiában.

Az öreg Dumas 1865. december 11-ikén jelen volt a Magyar Tudományos Akadémia palotájának felavatásán. Még pedig az akkori divat szerint való magyar fekete ruhában. Voltak, akik e miatt csipkedtek. — Csodálom — mondta Dumas. — A magyarok mind tudnak latinul, hát ismerik ezt a közmondást: *si fueris Romae, romano vivito more*. Én így teszek mindenütt. Cirkassziában cserkeszruhát viseltem.

— Nemde, unta magát az Akadémia gyűlésén, mivel nyelvünket nem érti?

— Ha érteném, — felelte mosolyogva Dumas, — talán még jobban untam volna magamat.

A német doktorátus.

Tóth Kálmán a hetvenes évek elején egy délnémetországi ürdőben megismerkedett a sétatéren egy jeni doktorral. Beszélgetésközben azt mondja neki a német tudós:

— Uram, nem akarna ön doktori diplomára szert tenni? Az egész tizenhat tallérba kerül.

— Köszönöm, doktor ur; én különben is egy ide negyedszáz mértő óre lekvő tudományos intézetnek, a Magyar Tudományos Akadémiának már tagja vagyok.

— Annál jobb, akkor meg fogja ön kapni — hat tallérért.

Az apró német egyetemeknek ez a doktorátussal való kereskedése, mely még ma sem szűnt meg egészen, régi dolog. Az újságokban is hirdetik, hogy bárki lehet doktor in absentia, vagyis diplomát kap személyes jelentkezés és vizsgálat nélkül, ha megfizeti a taksát. Leggyakrabban árult cím a doctor musicae, az ártatlan zenedoktor.

Mennyire nem törődik a doktor személyével Jena, Greifswald meg a többi kis város egyeteme, legjobban bizonyítja az a hítes anekdota, hogy gróf Sándor Mór a negyvenes évek elején egyik kedves lóvárnak — ha jól emlékszem, a híres Tatárnak — vett Németországban doktori diplomát! s a paripa jászla fölébe íel is írta: *Dr. Tatár*.

Petőfi haragja.

Gyulai Pál az egyetemi előadása után néha anekdotáim szokott tanítványaimak. Tárgyát rendszerint a híres irókkal és környezetekkel folytatott személyes ismeretségből meríti. Ha a sógorán, Petőfin van a sor el szokta mondani, hogy a szilaj lelki költő fiatal felesége társaságában hogyan haragudott.

Egyszer a nyárség táján együtt utaztak Játengelyen. A kátyus ut majdhogy ki nem rázta a lelküket. A legtöbbit szenvedő kocsis tényleg föl is mondta

a szolgálatot, mert egy zökkenésnél a költő a a t nyikorgó tengely letörött. Petőfi a kocsiból ki-repült. Baja nem esett, mert rögtön nekikerekedett és otthagya a megbénult járművet. Ment, ment, és mikor már nagyon messze volt, megállt. A kocsis már rég kimerülte magát s a tengelyt kerest hegyesítésű csuszlató is rég elkészítette már, mikor Petőfi még egyre állt, mint a cővek. Elvégre megmozdult s a kocsihoz visszalért. Ott a réd várakozó fiatalasszony szeliden megkérdezte, hogy mit csinált?

— Kikáromkodtam megamat, — volt a felelet.

Az újévi üdvözlét.

Gozsdu Elek, a kitűnő elbeszélőművész és kitűnő törvényészi előnk, va' amikor csak hónapos szobában lakott. Akkor mikor minden jóvával ember hónapos szobában lakik: tudniillik joghallgató korában.

Újév reggelén az igazak álmát aludta Gozsdu Elek. Egyszerre kopognak az ajtajan.

— Szabad, ezaz, hogy nem szabad! — mondja félálamban az ifu.

De már ott áll egy fekete ember. Fekete. Mirdene fekete. A kezében seprű a vállán latorja.

— Hah! — riad fel Gozsdu sötéten. — Micsoda maga?

A fekete ember e kérdésre megdöbbsent. A világ teremése óta először kérdezte kényes seprűt, hogy miéle mesterségét folytat.

— Én vagyok a kéményseprő... — válaszolta egy kicsit habozva.

— És mi te'szik?

— Boldog újévet kívánok!

Ekor Gozsdu Elek kikelt az ágyból. Talpig fehérben. És ez a fehér ember megállott a fekete emberrel szemben, nem mutatván el balkelet valami bu'orra nyugtatni, a kihallgatást adó miniszterek pózában. Jobbját pedig szónoki gesztussal fölemelte és beszélni kezdett ekképpen, harsány közgyűlési hangon:

— Mélyen tisztelt uram! A nem remélt a nem várt gyöngéd megemelés, melyre szerény szemelyemet méltani kegyeskedett, úgy meglepett hogy ez ünnepies pereben hiába keresek szavakat, hálamat méltóképpen tolmácsolandó. Röviden tehát csak annyit mondok, nagyrémű hazámia, hogy azon jó kívánságot, melyet nekem oly ékes szavakkal kifejezni méltóztatott, mélyen meghatva, teljes szívemből viszonozom, s kívánom, hogy az ezek ura önt különösen tisztelt uram és hontársam, az emberi kor végső határáig éltesse. Mert ha végteketintünk a világtörténeten, lehetetlen, hogy ne tűnjék szemünkbe a...

Hogy minek kell a világtörténet szemléletének okvetlenül a szemébe tűnnie: azt már nem vária be a fekete ember. Hosszu, igazi kéményseprő-lépésekkel inat ki a szobából, a rettenetes fehér ember elől.

† **Andersen szerelme.** Egy dán szépirodalmi újság érdekes adatokat közöl *Andersennek*, a nagy dán meseírónak ifjúkori szerelméről. Andersen 1830-ban megismerkedett egy barátjának, *Voigt* Keresztélynek gyönyörű szép nővérével, *Riborggal* és mindjárt bele is szeretett. Szerelmét Andersen nem egy köteményében örökítette meg, amelyeket azonban a költő sohasem bocsátott nyilvánosságra. Nemsokára aztán megirta a bucsuverset is, mert a szép leány mással járt jegyben. A leány ezt őszintén megmondotta a hevílő költőnek, aki fájdalmas belenyugással állt odébb. Voigt R borg egész életén át szorongatott emlékei között egy virágcsokrot, amit Andersenőt kapott. Andersen pedig boldogtalan szerelme s entereklyéje gyantán őrizte szíve fölött ideálha egy levelet Végrendeletében meghagyta a költő, hogy a levelet halála után elolvasatlanul égessék el.

† **Elveszett levelek.** Egy francia hírlapirónó megkérdezte egy magasalású postabívatnaktól, hogyan szokta a postán a levelek elviesni. A hivatalnok azt felelte, hogy a levelek a postai kezelésben csak nagyon ritkán vesznek el, de sokkal gyakoribb előfordul, hogy ellopják a leveleket. A posta hivatalnokai vagy a levélhordók csak a legrikkább esetben követnek el ilyesmit, de többször megtörtént már, hogy a levélsekrényeket a postától távol álló tolvajok kifosztották. Ezek a tolvajok a leveleket a postasekrényekből lépvesszők segítségével szokták kihalászni, abban a reményben, hogy azok egyrészen pénz vagy más értékjegyeket találnak. Legutóbbi időben a párisi levéltolvajok alól görbitett bádorgalokak tettek a levélsekrénybe, melyek a leveleket felrognak úgy, hogy a tolvajok később a levélsekrénybe dobott leveleket széleses készülékük segítségével minden fáradság nélkül kihuzhatták. Egy darabig a levelek a párisi postasekrényben egyáltalában nem voltak biztonságban, míg végre a postagazgatóság horgokat tetetett a levélsekrénybe, melyek a levélesapát megrogták és többé ki nem eresztették. A kiállítás évbén a posta 2,433, 465,595 levelet, újságot, nyomtatványt és egyéb tárgyat szállított és csak 90,000 panasz érkezett be elveszett levelek miatt; ebből a számból is csak 40 000 reklamáció volt jogosul.

* A Magyar Anekdotatölcs: gyűjtötte és magyarázta: Tóth Béla. VI. kötet. Singer és Wolfner kiadása; ára 1000 4 korona 80 fillér, kötve 6 korona 40 fillér.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(2) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

— Csak hogy a doktor azt mondta, hogy várjam meg asszonyomat.

— Mert nem tudja, mennyit szenvedek. Tessék pénz társaskocsira. Wingrovenét majd magam bocsátom be, ha hazajön.

— A nagysága bizony rossz színben van. Azt hiszem, hamarosan itt lehetek az orvossal.

— Szeretném Janka, ha az Oxford-utcaba menne Williams vegyészhez. Abban nagyon megbízom... Nem emlékszem már a házszámra, de nincs messze a Tottenheimi utcától egyoldalon van azzal.

— Csak hogy nagysága — kezdte Janka babozva — az asszonyom nem szereti, ha elmegyek, mikor ő nincs itthon.

— Mit gondol, mikorra tér vissza Wingrovené? — vágott közbe Brownné szokatlan mohósággal.

— Ugy háromnegyed óra múlva, s most már husz perccel múlt el két óra.

— Tudom, hogy Wingrovené nem akarja, hogy egy órahosszat szenvedjenek — felelte Brownné s jelentősen mosolygott.

— Jól van, elmegyek, de tessék majd kiementeni.

— Hogyne! — mondotta Brownné, majd így folytatta: — Adok magának egy fél aranyat Janka az orvosságra és a társaskocsira; a többi tartsa meg!

— Köszönöm nagysága, nagyon jónak tetszik lenni — s Janka arca felderült; örült, ha bármilyen esélységgel gyarapíthatja is megtakarított fillereit. — Egy óra múlva itt leszek. Elvisezem a kulcsot, hogy ne kelljen a nagyságának fáradságot, mikor visszajövök.

— Helye Janka, maga biztosan előbb jön meg majd, mint Wingrovené. Ne felejtse el: Uj-Oxford-utca, a Tottenheimi utca mellett.

— Ugy látszik, ismerős Londonban — gondolta Janka, miközben elment.

Wingrovené egy órával később fáradságot és kihívást érzelt meg, de jókedve volt, mert jól intézte el a dolgát s eddigi pontosságáért elengedték neki a bírságot.

Már alig várta, hogy megláthassa a kedves kis gyermeket és anyját, akiről azt tartotta, hogy valami kegyetlenséget követtek el ellene és hogy olyan ártatlan, mint a ma született gyermek.

— Jól esik majd egy csésze tea — gondolta Wingrovené, amikor betette a kertajtót, majd felsietett néhány lépcsőn a főbejáróhoz s megnyomta a csöngetyűt. A csöngetés rég elhangzott már, de senki sem jelentkezett. — Vajon mi tartóztathatja Jankát? — tűnődött Wingrovené. — Ha tudná, hogy ez a néhány hét mennyire elcsigázott, akkor jobban sietne.

Erősebben csöngetett, de megint csak hiába. Az Oakley-utca nagyon csendes. Wingrovené most halk nyüzsgést hallott.

— Szent Isten — kiáltott föl izgatottságában — ez a szegény gyermek kisírja tődejét.

Lesietett a kerthez, föltekintett a házra s látta, hogy mind a két szalonablak tárva nyitva van.

— Mi történt? Szent Isten, betörték s megölték őket! Ilyen borzasztóan dolga történni már Londonban. Csak rendőrt látnék valahol. — Oda-sietett a kertajtóhoz, majd körülnézett. — Ha szükség van rájuk, akkor mindig másutt kö-zálnak.

Megint visszarahant a főbejárathoz s újra meg újra csöngetett, közbe lélt a lépcsőn, hogy kissé megpihenjen. Félóra múlt el ezzel az aggasztó fáradozással. Wingrovenének úgy tetszett, mintha három órát töltött volna már ott a lépcsőn. A gyermek abba-abbahagyta a sírást, majd újra hallatszott panaszos hangja.

— Szegény baránykám! Bizonyosan éhes! Mit csináljak! Mit csináljak!

Főállott a kemény kőről s révedező tekintettel nézett körül, amikor fokozódó dühvel, de megkönnyebbülten ismert rá Janka közelgő alakjára. Janka lihegve, kimelegedve, égő arccal és porosan ért hozzá.

— De Janka, az Isten szerelméért, már hogy hagyhatta itt egymagukban ezeket a szegény te-remtéseket? Azt kell hionnem, hogy valami gon-rosz ember betört s meggyilkolta a szegény asz-sonyot.

— Nem tehetek róla, igazán nem tehetek róla! — kiáltotta Janka. — Brownné elküldött az Oxford-utcaiba egy vegyészhez. És nem is ta-láltam meg, mert sohasem is lakott talán ott. Ezért az orvosságról küldött, a doktor ur írta fel

erre a névjegyre. Majd két mértföldnyire kellett még szaladnom, mire rátaláltam egy másik ve-gyészre, akinek a boltja tele volt. Egészen meg-bomlott az eszem!... Jaj és ez a szegény ba-buska mennyire sir!...

— Magánál van Janka, a főbejáró kulcsa? — kérdezte kétségbeesve Wingrovené.

— Igen, nagysága, itt van!

Elővette a kulcsot, hogy beilleszesse a zárba — de keze nagyon remegett.

— Adja ide — kiáltotta Wingrovené, s a következő pillanatban belétek a házba. Janka a konyhába szaladt, fölkapta a baba tejesevegét, eszeveszett sietséggel öntött bele forró vizet, a víz összegyűlt a tejjel — s hanyatthomlok rohant a lépcsőnek. Úgyesen bedugta az üveget a gyer-mek szájába, akit most már nyugodtan magára hagyhatott s aztán gyorsan átkutatta urnőjével a házat.

Minden rendben volt, de Brownné eltűnt és vele együtt nagy bőrtáskája is. Csak egy cédula „Brownné” fölirással és egy csomagoló kőfél be-vert a padlón. Magával vitte Browné a fésűt, keféit, gombostűvankosát is és mindent, ami pi-pereaszalatt díszítette. A szekrények üresek vol-tak, kivéve azt a fiókot, amelyben a gyermek cökmökjei voltak elrakva.

Némán végezték a kutatást, s amikor fel-forgattak minden zugot, mindegyikük egy-egy szekre roskadt, s mintegy közös gondolattal egy-szerre kiáltottak föl:

— Megszökött!

II. FEJEZET.

— Ejnye — kiáltott föl ekkor Janka, s hirtelen felpattant — kocsin jött vissza a nagy-sága?

— Nem, Janka.

— Pedig azt hittem, mert a kapuval szem-ben keréknyomot láttam, mintha kocsi fordult volna ott meg... Janka merev, zömök alakja olyan gyorsan hagyta oda most a szobát, s tért is vissza rögtön, hogy mire Wingrovené bármit is kieszélhetett volna, már így is szólt: — Ugy van, ahogy mondtam. Megtaláltam a keréknyo-mot... s a sáros cipők nyoma is ott van a tiszta lépcsőmon. Kedves nagysága, nézzük csak meg az ebédlő-szekrényt, nem hiányzik-e valami az ezüstből!

— Mindennek maga az oka, Janka! Ha kirabolnak és éhen vész ez a szegény baba, mind-ezt magának köszönhetem! Mi volt utolsó szavam a konyhában? „Ne mozduljon ki a házból Janka, mindaddig, amíg haza nem jövök”.

— Nem is mentem volna el, — felelte Janka könnyektől elfojtott hangon — de Brownnének annyira fájt a feje, s úgy könyörgött, hogy hoz-zam meg az orvosságot... És — zokogott Janka — még azt is megígérte Brownné, hogy ki-ment majd.

— Brownné ugyan nem menthet ki már senkit — fakadt ki Wingrovené s a fejét esővalta. Nem is sejtette, mennyire igazat mondott ezzel. És nem is tudott egyhamar magához térni a bosszúságból. Zsörtölődött s újra csak Jankát korholta.

— De én nem tehetek róla, nem tehetek róla — mentegetődzött egyre a szegény teremtes.

— Aztán mit csináljak most! — folytatta Wingrovené. — Senki sem mondhatja rólam, hogy rosszlelkű vagyok, de csak nem tarthatom meg ezt a gyereket. Nem tehetek egyebet, elvi-szem az „Egyesület”-be.

— Jaj, csak azt ne tessék tenni! Bizonyos vagyok, hogy a kis csöppségnek nem jó dolga volna az Egyesület boszorkánál. És ahogy a nagyságát ismerem, tudom, nem is adja oda. És ha megtenné, én tartanám meg a kiesikét, s ha szegény vagyok is kiadom valahova dajkaságba.

— Ugyan miféle ostoba beszéd ez már Janka — mondotta Wingrovené és lágyág rez-gett hangjában. — Jobb lesz, ha a maga öreg nap-jairól gondoskodik. De mit tegyünk?

— A rendőrséghez, azt hiszem, hiába for-dulunk.

— Bizony hiába. — Különbösen sem akarok zajt útni, hogy a világ megtudja milyen esufosan felsültem. Mit szól majd Janka, a doktor ur?

— Hát ez ugyancsak perel majd. — Mindig gyanakodott Brownnéra.

— Igaz — már akkor is, mikor mi még hittünk benne. Máskor meg úgy beszélt velünk, mintha mi volnánk a legkegyetlenebb, legbizal-matlanabb lakásadók a világon. Nagyon becsülöm Macnab doktor urat, de úgy találom, hogy sok-szor mondja az ellenkezőjét annak, amit egyszer már mondott.

Ne is vesse le a főkötejt, hanem menjen csak el az orvos urhoz és mondja meg neki, hogy sürgősen szeretnék vele beszélni.

Janka kétszer sem mondta ezt magának, elrohant, de csakhamar azzal jött vissza, hogy nem találta otthon az orvost. Még nem jött vissza betegéinek a látogatásáról. Hanem üzenetet ha-gyott neki, hogy rögtön jöjjön el, mihelyt csak teheti.

A két nő most a gyermek felé fordult ér-deklődésével s a picike, mintha csak érezte volna, hogy meg kell nyernie az embereket elhagyatott-ságában, mosolyogni kezdett, mozgolódott és olyan kedvesen gögicsélt, egészen meghódította két bámulóját.

— Néha azt hiszem, hogy ez az asszony még sem marad majd végképpen kis babácskájá-tól távol — szólalt meg Wingrovené s becézgetve a csöpp jószágot — tréfásan bólogatott feléje.

— En is azt hiszem, nagysága — ismételte Janka. — Azt is csak az Isten tudhatja, hogy miért szökött meg tőle.

— Hát az igaz, de nem kellett volna el-vinnie a bőrtáskáját. Amíg itt volt, nem kapott cohasem levelet, mert tudunk nélkül nem jutha-tott volna a kezébe. Hallja Janka! csöngetnek. Bizonyosan Macnab doktor ur! Mondhatom, re-meg az egész testem. Gyujtsa meg a lámpát a szalonban, s vezesse oda.

— Mi történt? — kérdezte a doktor, amikor megpillantotta Wingrovenét. Brownnének nem volt ma reggel semmi baja sem, csak kissé fájt a feje. Hát mi baja van? — ismételte röviden, — s fűr-késze vizsgálta Wingrovené dult arcát.

Macnabnak rossz kedve volt s elfáradt a sok munkában.

— Brownné megszökött, doktor ur! Meg-szökött podgyászosul, mindenestől, nem hagyott itt mást, csak a szegény kiscike homliját, s...

Az orvos egy pillanatilag szólanul bámult rá, majd így kiáltott föl:

— Megszökött! — s szörnyen elesdálkozva folytatta: — Bizony bolond egy dolog, hogy el-engedte szökni!

— Nem akadályozhattam meg, ha ön orvos-ságért küldi távollétemben Jankát, s Brownné egymagára marad egész órára.

— En küldtem el? Sohasé küldtem én el! Azt mondtam én neki, hogy akkor hozza meg az orvosságot, amikor ön itthon lesz. Hát nem figyelmeztettem-e mindig arra, hogy vigyázzon titokzatos lakójára? Persze az asszonyok könnyen el hagyják magukat ámitatni! Ön egészen oda volt Brownné gyűrűitől, amelyek talán hamisak is, s egy-egy öt font sterlingjéttől, hogy anyal-nak tartotta. Pedig a látszat ugyancsak ellene volt ennek az asszonynak.

— Azért ön is éppen úgy hitt neki, mint mi, doktor ur — erősködött Wingrovené. — Ami-kor aggódtam a házber miatt, akkor ön mondotta rólam, hogy a nők a leggyanakvobb teremtesek, s ha megtudnók az igazat...

— O ne bolygassa ezt! Szörnyen bánom, hogy ez a dolog megesset, s aítél tartok, hogy sok kellemetlenség érheti önt. Intézkedett-e már valamiképpen?

— Mit intézkedhettem volna doktor ur? Amikor visszatértem az ügynöktől, üresen találtam a házat. — Janka elment és a gyermek torka-szakadtából sírt.

— A rendőrséghez kellett volna fordulnia, hogy nyomozzák Brownné. Nekem azt mondta, hogy olyan gyenge, hogy nem tud kocsi-ra ülni, egy óra múlva pedig maga ment ki, hogy kocsit szerezzen magának. Olvan jó szinten találtam, mint még sohasem azelőtt. Először láttam szoro-san simuló ruhában, szürke utazó ruha volt rajta! Teringített. Rászedett mindannyiunkat s a nya-kunkban hagyta a gyermeket. Persze majd a Lelene-Egyesületbe küldi a kis porontyot!

— Hogyne! — felelte Wingrovené szigorú hangon. — Aztán ne mondja kérem porontyának. Külsőjéről ítélve, akár királyfinak is beillenek.

— A gyermek nem élhet meg a külsejéből s ruhát se kap érte Wingrovené. Fogadja meg a tanácsomat... s adja be az egyesületbe.

— Ne haragudjék, doktor ur, de még várok egy-két napig. Ha a kiscike jobban megerősödött, majd akkor adom oda azoknak a szivelen ápolón-öknek, akikre az Egyesület a gyermekek el-nyomoritásáért rabizta.

Macnab fél s alá jött egyszer a szobában, majd így szólt:

— Egyetlen sor írást sem hagyott... ez a Brownné... fölvilágosításul?

— Egyetlen szót sem... egyetlen betűt sem.

— Megvallom, nem vártam ezt tőle — fa-kadt ki az orvos. — Jól átkutatta-e a szobákat?

— Hogyne, doktor ur, megvizsgáltam min-den zugot.

— Nem engedné meg, hogy én is átnézzem a szobákat?

— Szívesen, doktor ur.

Fölmentek az emeletre. Macnab minden bu-tort alaposan megvizsgált, de semmiféle nyomra sem akadt.

Wingrovené fejét szomorúan esővalva, oda-lépett a lámpához, hogy eloltsa, amikor a kan-dalló mellett egy szines kis papiros-lámpaellenzőt pillantott meg, amelyet a szél fújhatott oda, ami-kor kinyitották az ablakot. Wingrovené fölvette a lámpaellenzőt s ekkor meglepetésében felsikoltott.

— Szent Isten! Kérem csak ide doktor ur!

(Folytatása következik.)

KÖZGAZDASÁG

Hetiszemle.

I.

Háborus hírek és kereskedelmi szerződések előkészítése jegyében folyt le az elmúlt hét. Pozitív és megbízható hírek ugyan nem érkeznek mostanában a széles Keletről, de azért aggályokat keltenek a különböző ügynökségektől érkező hadifelszerelésekről szóló hírek, a japán kormány szakadalan tárgyalásai, azok a pénzügyi tervek, amelyek nyilván a háború eshetőségére tekintettel merültek föl. Ha ezzel szemben az Oroszországból érkező hírek a béke lehető fenntartására fogadkoztak is, azok nem voltak képesek a spekulációt az üzleti tartózkodástól és a hausse-engagement-okból való kilépéstől visszatartóztatni. A tőzsdői körök örömmel üdvözölték a német kereskedelmi szerződés iránti tárgyalások fonalának a felvételét s túlnanti szeretnék hazánkat a Szell-formula alkotmányjogi bilincsein, amelyeket közgazdasági szempontokból kellően értékelni képtelenek.

Nemzetközi értékek közül az osztrák hitelrészvény, nagy realizációk következtében ellanyhult, a magyar hitelrészvény — a bank osztalékának kedvező voltáról elterjedt hírek folytán — aránylag szilárd volt. A helyi piacot a kereskedelmi bank lényes mérlegeredményei annak részvényeit nagy haussehoz juttatták s egyéb pénzügyesünk kedvező származásai is árfolyam-emelkedésekre vezettek az illető papirokban. A budapesti gőzmalom részvényeit erőszakosan még magasabbra kergették, ugyancsak a hengermalomé is (193 koronával), hogy aztán a velük való füziora kényszerített egyéb malmok részvényeseit megrövidíteni lehessen.

II.

Armour mester a hét elején 5, mások szerint 7 millió bushel búzát adott el, amiből az amerikai tőzsdék a hausse végére következtettek, pedig Armour továbbra is áremelkedésre spekulál s csak részben akart engagement-jaiból kitújni. Az európai piacokon nem is hederítettek volna chicagói gabona-pápa trükjére, ha Argentiniából nem kezdődött volna meg a Laplata buza tömeges inváziója, amely az árak fejlődésére igen nyomasztólag hat s félő, hogy a közel jövőben még erősebben fogja az árakat rontani, mert az argentinai gabonaexportőrök e héten is jelentékeny kötésekhez jutottak.

A belső piacon még mindig szűk keretekben folyik az üzletmenet, pedig az osztrák tőzsdetörvénynek határidőüzenet-ellenes rendelkezései már éreztetik ama várt hatásukat, hogy a határidő-üzlet Bécsből is Budapestre terelődik át. Az irányzat az üzletelenség ellenére is szilárd volt, ami az időjárás hidegebbre fordulában bírja magyarázatát és még szilárdabb lett volna, ha a malmok nem szorítóknak pusztán a legszükségesebb vételekre, amit még meg fognak banni. — A buza heti forgalma 40-50 ezer q-ra szorított, a hét elején alacsonyabb árak mellett, de a hét végével már olyanok, amelyek a mult hetekhez képest alig változtak. A határidőüzletben a háborus hírek folytán szállárulás állott be s az áprilásra szóló buza 7.88-7.89-en zárult. — Rossz iránt csekély az érdeklődés, áprilásra 5.59-5.60 K. — Arpa irányzata tartott. Sörárpában szünetel az üzlet, tényleges jegyzések nem történtek. Takarmányárpat 4.45-5.85 koronás árban vásároltak. — A zab-üzlet teljesen el van hanyagolva, 5.45-5.85 korona az ára. — Tengeriben drága árak mellett igen élénk az üzlet s a májusra szóló tengeri 5.34 koronán zárult.

Vetőmagvak. (Mauthner Odún tudósítása.) Az utólag beállt hideg időjárás és havazások következtében a vetőmagforgalom némi visszaesést szenvedett, minek következtében a hangulat kissé csendesebb volt. Különböző a multheti árak nem változtak. Vöröshere mag. (Lóheremag.) A fogyasztók folytatódóan igen élénk érdeklődést tanúsítanak a magtelle iránt és ha az összes beérkező jelöléseknek hitelt adhatunk, úgy az áraknak nem sokára el kell érniük a tavalyi magas jegyzéseket. Jelenleg az árak minőség szerint 15-20 koronával alacsonyabbak, mint a mult év ugyanezen időszakában. A magyar eredetű áruhoz hasonló minőségű vetőmagot ez idén csak Oroszország termelt; míg ellenben a francia, német és cseh eredetű lóheremag, a szint és vetőmag nagyságát illetőleg sem a magyar sem az orosz vetőmaggal nem állhatja ki a versenyt. Lucernamag. Ugy a vidék, mint Olaszország élénken küzd a forgalom azonban csekély volt. Takarmányépmagvak. A németországi jegyzések csökkennek egy kissé. Baltacm, Bükköny, Muhar és Fűmagvakban nem volt forgalom; míg vetőmag, árpa és zab iránt élénken érdeklődtek. Jegyzések nyersárúért 50 kilogrammonként Budapest: Vöröshere-mag 62.—70.— K. Lucernamag 66.—66.— K. Muharmag 7.—7½ K. Bükköny 6.—7.— K. Takarmányépmag impregnált 36.—50.— K., nem impregnált 28.—49.— K.

Liszt. (A Budapesti Napló tudósítójától.) A nyugodt irányzat e hét folyamán arra bírta malmainkat, hogy árkvételeseiket leszállítsák, ennek következtében aztán sikerült nagyobb mennyiségű finomabb lisztajtákat Csehországban és külföldi relációkban eladni. Alsó-Ausztriában és Morvaországban pedig nagyobb kötések történtek takarmánylisztben. Magyarországi vevőink e hét folyamán tartózkodtak még újabb vételektől. A kötésekre történt rendelkezések nem kielégítőek és a készletek a megszokott üzlet dacára emelkednek. Korpa iránt még csekély az érdeklődés és a szállítások is csak a gőzhajózás megnyitásával válnak majd ebben a cikkben élénkebbé.

Mai átlagos árak 50 kilogrammonként zsákostól Budapesten szállítva.

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ár kor.	13.—	12.40	12.—	11.40	11.10	10.80	10.—
		7	7½	8			
		9.20	8.80	8.60			
	Finom korpa:		Goromba korpa				
Ár: korona	4.—		4.15				
	Dara:		AB		C		
			18.60		12.80		

Nyerstermények. (Ifj. Leitersdorfer Lipót jelentése.) Ambar a készletek utóbbi időben mindenféle cikkben emelkedtek, mégsem jelenthetjük azt, hogy a forgalom nagyobb lendületet vett volna. A tulmagas ár-egyzések következtében a gyárosok nem bálnalók vásárolni, mivel előrelátható, hogy ezen magas árak mellett a készbörnél ráfizetnek. Marhabőr. A lefolyt héten szerbiai és romániai vevők tartózkodtak piacunkon, melyek azonban csak keveset vásáro tak, miután az árakat magasaknak találták. A Romániába szállított száraz marhabőr, szarv nélküli 220 koronát ért el 100 kg.-ként. Belsőidő timárok száraz marhabőrért 200-210 koronát fizettek. Borjubőr. A hangulat állandóan szilárd. A készlet hiánya miatt a lefolyt héten borjubőrben nem volt forgalom. Lóbőr. A hangulat lanya lett. Az orosz vevők eddig még nem tértek vissza és mivel a belsőidő gyárosok a mai magas árakat nem fizethetik meg, ennél fogva utóbbi időben e cikkben sem volt forgalom. Juhbőrben a forgalom valamivel élénkebb volt. Német és belsőidő juhgyárosok voltak jelen piacunkon, amelyek 5-6 vaggon német gyapjas juhbőr 94-98 koronáért vásároltak. Durganyag a juhbőrből is az eddigi árak mellett több tétel ket el.

Vásárossonok. (Vámos és Bruszt hatósági közveleik heti jelentése a Budapesti Napló részére.) Az élelmiszerpiac elmúlt heti forgalmán érezhető volt némiképp a hónap végén rendszerint uralkodó pénzszűke; az üzlet általánosságban mégis kielégítőnek mondható. Részleteiben a következőképpen alakult az üzlet: Husneműekben élénk a forgalom, az érdeklődés úgy marhabus mint öltött borjúk és sertések iránt jó, miért is rendszeres nagy tételek felküldését továbbra is ajánljuk. Ma vidéki marhabus eleje 70-88, hátulja 88-104 koronás mmkénti árban nyert elhelyezést minőség szerint, öltött borjúk bőrből hosszasan mérve súlyvonás nélküli. 90-104 fillér voltak a forgalomban kilonként. Lehuzott sertésbus 1.10-1.20, sertésbus szalonnával 1.12-1.18 fillért jegyzett kilonként. Birkabus kilója I. ráru 60-80, II. r. 40-50 fillér minőség szerint. Szépen tisztán kezelt szopós malacok kilója 1.80-2.— korona. Vadédek. Nyulak bővesi ideje e hó végével lejár, de az eladás egész február 15-éig van megengedve és így a január 31-én lett nyulak is felszállítottak még. Ma száraz szőrű, nagy nyulak darabja 2.20-2.30 koronával volt a forgalomban. Szarvas a hét folyamán nagyobb mennyiségben került a piacra és 68-70 filléres árban n ért azonnali elhelyezést kilonként. Dámvad kilója 80-90, vaddisznó 60-90 fillér. Előbaromfiában élénk az üzlet, ma csrke 2.20-2.60, kaeca 4.60-5.60, lud 6.—7.— koronát jegyzett páronként, minőség szerint. Vágott libában e néten is kicsinyek voltak a hozatalok és a pacra került kevés áru magas árakon nyert elhelyezést. A vtelkedvő és így ajánlhatjuk nagy tételek felküldését. Ma szépen tisztán kezelt hizott ludak kilója a 130-138 fillérrel kelt el minőség szerint. Tojásban a hét elején k'csi hozatalok mellett szilárd volt az üzlet, a hét utolsó napjain hozatalok megnagyobbodtak és csekély aránytalús állott he, úgy hogy ma I. r. friss telt áru 24-26 koronával volt a forgalomban minőség szerint eredeti lánként. A tavaszi tojásüzlet kezdetén vagyunk, a tojásárak természetesen tovább fognak hanyatlani, miért is elővigyázatos bevásárlást ajánlhatunk. Meszes tojásban a készletek jól megfogak és ma 60 koronát jegyzett eredeti lánkénti Tejtermékekben hozatalok változatlanul nagyok és ma I. r. szőv. teavaj 190-220, jó iriss 120-150, tehenetűró 10-20 fillér kilonként minőség szerint. Gyümölcsökben lanya az üzlet az árak változatlanok. Burgonya egészséges, nagygyümölcs, válogatott róza 3.20-3.60, sárga 3.40-4.20, fehér 3.—3.60 és kili-burgonya 6.—7.— koronát jegyzett métermásánként vaggontéleiben. Vereshagyma iránt élénk az érdeklődés az árak magasak, miért is ajánlhatjuk a készletek mostani felszállítását. Ma egészséges makói faj vereshagyma I. rendű 6-10, II. rendű 5-6 korona métermásánként. Délgyümölcsök vidékre a következő árakon szállhatunk: I. rendű narancs 20-as 7.—, 300-as 7.50, 360-as 7.— korona; I. rendű citrom 300-as 6.—, 360-as 7.— korona lánként. Kosárnarancs 100 kilója 18.— korona. Piross áru is állandóan van raktáron.

Husárak. A székeslőváros vásárgazgatóságának a hivatalos kimutatása szerint a marhabus a lefolyt héten átlag a következő árakon jegyzették: Vespesenyő egészben 1.79 korona. Vespesenyő tisztított 3.69 korona. Marhabus hátulja lovesnek 1.95 korona. Marhabus hátulja lovesnek 1.34 korona. Átlagok: Vespesenyő 2.74 korona. Marhabus hátulja

1.51 korona. Marhabus eleje 1.21 korona. Marhamáj 1.04 korona és marhavelős csont 76 fillér.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.—-2.70, mubar 3.—, alomszalma 1.80 zsupszalma 1.60 szecska 2.—, per 50 kilo ivarunként, házhoz szállítva. Préselt széna 2.40-2.70, préselt szalma 1.20-1.49 fő kiló, a jözsélvárosi pályaudvaron. Gabonaműek: zab 5.50-5.75, tengeri 5.40, rozs 6.40, árpa 5.60 kor-kint.

Denaturált szesz. (Kalmár Sándor-ösg jelentése.) A bécsi tőzsde szilárd magartatása, nemkülönben a hamburgi újabb hausse az eddig is kellemes irányzatot még jobban megszilárdította és nagyobb tételek kerültek e héten eladásra tartott árakon. Excontingens szeszt gyéren ajánlanak és azon kis tételek, amik piacra kerülnek, könnyen elvezethetők el jó árakon. Mai nagybani jegyzésünk korona 43, 49 per 10 000 liter%, ingyen hordóban, készpénzfizetés mellett, a budapesti állomásokra szállítva. Egyes barrek 1 koronával drágábbak.

Napirend.

Naplár: Hétfő, február 1. — Római katolikus: Ignác. — Protestáns: Ignác. — Görög-ország: (január 19.) Makár. — Zsidó: Sebath 15. Fák ünnepe — Nap kél: 7 óra 13 percek. — Nyugszik: 4 óra 41 percek. — Hold kél: 4 óra 41 percek delután. — Nyugszik: 6 óra 34 percek reggel. — Holdtőle 5 óra 33 percek delután.

A miniszterek nem fogadnak. Tornay Gyula kollektív kiállítása a Múcsarokban, nyitva 4 óráig Belépődíj 60 fillér.

Nemzeti Szalon nemzetközi tárlata nyitva este 8 óráig. Belépődíj 1 korona.

Könyves Kálmán-társaság képkiallítása Nagymező-utca 37. szám. Megtekinthető egész nap díjtalanul.

Nemzeti Múzeum. Allattár. Nyitva van d. e. 9 órától delután 1 óráig.

Az Akadémia Goethe-szobája nyitva deléltől 10-12-ig. Egyetlen könyvtár zárva.

Múcsumi könyvtár nyitva deléltől 9 órától 1-ig. Akadémiai könyvtár nyitva 3-7-ig.

A fitórosi könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van, köznapokon deléltől 9-1-ig, vasár- és ünneppanokon 9-12-ig.

A kereskedelmi és iparkamara könyvtára (Szemerő-utca 6. sz.) nyitva minden hétköznap fél 10-től fél 2-ig.

Az aquinumi asztalok és múzeum. Megtekinthető egész nap III. ker. O-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyierdeku vasut a Pálffy-terről.

Mentőegység helyisége a Markó- és Sóiym-utca sarkán, reggel 8 órától este 6-ig.

Allattart a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakosztály, tudakozó-osztálya és követi miniatúra V. kerület Vác-kört 32. szám alatt. Hivatásos órák: deléltől 9 órától 12 óráig és delután 3 órától 6 óráig. Hazai termékek alancó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetés arisztokratái is résztöl) a városi ipar-csarnokban (vasár és ünneppanokon is) nyitva deléltől 9 órától 2 óráig és delután fél 3 órától fél 6 óráig. A külföldi kereskedéssel szembeni üzletvezetés (Magyar kereskedelmi részvenytársaság V. Vác-kört 32. szám alatt).

APRÓ HIRDETÉSEKET

Kerepesi-ut 25. sz. alatt (Telefon 54-39) központi irodánkban és eredeti nyugta mellett még a következő újkokban lehet földelni:

- Blockner J.** hirdetői iroda IV. Sütő-utca 5. szám.
- Breuer nővérek** dohányszűrésze Teréz-kört 54. sz.ám alatt.
- Deutch Mikszáné** Andrássy-ut 18.
- Eckstein Bernát** hirdetői iroda V. ker. Fűrdő-utca 4. szám.
- Engelmann Mór** dohányszűrésze IV. ker. Kálvini-ter 2. szám.
- Frank Pál** könyvkötő-kezdő IV., Gróf Czárky-felso palota, Kossuth Lajos-utca. Kiglyó-ter. (Koraharog-utca aszkán.)
- Fischer J. D.** hirdetői iroda IV. Gerőly-utca 1.
- Goldberger A. V.** hirdetői iroda IV. ker. Váci-utca 17. szám.
- Geldner Jozsef** Andrássy-ut 60.
- Goldgraber Mór** könyvkötő-kezdő II. ker. Fő-utca 17. szám.
- Groszmann József** hirdetői iroda MISKOLCZ és környéke rózsára hirdetések felvétel iroda
- Haasenstejn és Vogler** hirdetői iroda V. ker. Dorottya-utca 9. szám.
- Jambrikovits** dohányszűrésze Kerepesi-ut 60. (Taktérkép-épül.)
- Kernberg Rozália** dohányszűrésze VIII. ker. Múzeum-kört 10.
- Leopold Gyula** hirdetői irodája VII., Erzsébet-kört 64. I. em.
- Mosse Rudolf** IV., Ferenciek-ter 3.
- Mezei Antal** hirdetői iroda IV. ker. Fák-ut 9. szám.
- Nemcskei A. J.** hirdetői iroda IV. ker. Pálfi-ter 3. szám.
- NY. Nagl Ottó** könyvkötő-kezdő Múzeum-kört 2. sz. (Nemzeti Színház hátréka.)
- Rohonczli Ilona** dohányszűrésze VI., Andrássy-ut 48. szám.
- Sikray Samu** hirdetői iroda VI. ker. Váci-kört 33. szám.
- Sólyom Jakab** hirdetői iroda IV. kerület, Ferenciek-bazára.
- Sopronyi V.** dohányszűrésze VIII. ker., Kerepesi-ut 1. szám.
- Szántó Mór** dohányszűrésze IV., Keosomó-utca 14. szám.
- Szabó ELIZ** dohányszűrésze Nagymező-utca 12.
- Schwarz József** hirdetői iroda V. ker., Marokli-utca 4. sz.
- Schönwald Ferenec** dohányszűrésze Ferenc-kört 32. szám.
- Schödl Gyula** dohányszűrésze és postagyűjtő-bely V. Lőpör-kört 5.
- Tenczer Gyula** hirdetői iroda V. ker., Szevitz-ter 3. szám.
- Toldi Lajos** könyvkötő-kezdő II. ker., Fő-utca 2. szám.
- Weltzienfeld Jakab** Király-utca 1.

Minden apróhirdetés, melyet itt este 6 óráig földadnak, már másnap megjelenik a

BUDAPESTI NAPLÓBAN.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Hétfő, 1904. február hó 1-én.
Álarcos operabál.

NEMZETI SZÍNHÁZ.
Hétfő, 1904. február hó 1-én.

Messziás.

Színmű 3 felvonásban Irta Fényes Samu.

Személyek:
Tinnius Ivánfi Simeon Berégi
Astrabakos Bakó Belurt Fái Sz.
Turbo Mátrai Rachel Heivry
Glaukos Latabár Mirjam Rákosi
Melittos Gabányi J. Rabbi
kezdete 7/8 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. február hó 1-én.

A csodagyermek.

Böszörményi 3 felvonásban. Irta Gavault és Charvay.
Fordította Molnár Ferenc.

Személyek:
Elise Varsányi Paradeus Fenyvesi
Georges Góth Irén Tanay
Croche Hegedűs Lansquenet Vendrei
Berthe Haraszthy Hernani Tapolczai
Langrune-né Gazsi M. Marguerite Kész
kezdete 7/8 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. február hó 1-én.

Katinka grófnő.

Nagy operett 3 felv., előjátékkal. Irta Faragó Jenő
Zenéjét szerzte Hüvös Iván.

Személyek:
Romanovszky Kiss M. István gróf Irsai
Katalin grófnő Harmath Anna grófnő Krocányi
Ulászló gróf Szirmai Katinka Küry
Simon gróf Kiss K. Teofil herceg Kovács M.
János gróf Báli n. Pető, diák Komlósi
Lodoiska Suhajda Resoda Kápolnai
Laura grófnő Kaposi Aranyvirág Sántori
Hrszabét Molnár Ulric Ujvári
Ján Pintér Pásztorfiu Szentmiklósy
kezdete 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. február hó 1-én.

Sherry.

Operett 3 felvonásban. Irta Ordonneau. Fordította
Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerzte
Félix Hugó.

Személyek:
Mac Sherry Tollagi Pepita Szentgyörgyi
Jane Kornai Leonardy Szabó
Anatol Rathonyi Aurillac Heitai
Mistigrette Zöldi E. Katalin Tomcsány
kezdete 7/8 óraker.

KIRALY-SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. február hó 1-én.

A fecskék.

Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vig-
játékíró írta Pásztor Árpád, zenéje Konti József-től.

Személyek:
V. Fülöp Thury Údvartester Gabányi
Roger vicomte Vésey Zárda főnöknő Erdei B.
Duboulois Papp M. Testőrítisz Oláh
Amelie Szamosi Jozselevina Magyar
Louison Fedák Hámgay Cseh
Raton Ferenczy A jegyző Szomori
kezdete 7/8 óraker.

URANIA SZÍNHÁZ.

Hétfő, 1904. február hó 1-én.

A modern asszony.

Irta Ráth István.

kezdete 7/8 óraker.

FOVAROSI ORFEUM
VI., Nagymező-utca 17.
Ma és holnap
az új februári műsor

Les Parisiennes párisi négygyüttes, Iván Tschernoff
díszirozott lovai és kutyái. La bella Dado amerikai
táncosnő. Bion-Liko Excentricusok. Mitebolorosa
Szomszéd, Venusz a földön Linke nagy operette,
Les Postillons négygyüttes. Barkai komik, Helene
Verty embert. Hatosok kura a Tarka Széppad új
darabja, Baumann komikus, Lange és Gibson tréffás
jelenc, Bioscop új sorozat.

A télkerben reggeli 5 óráig Vörös Elek színgyőzo-
kara hangverseny.

Névkülöztetetlen szerzőknyv.
Kiváló szakmunka.

LEVELEZŐK, KÖNYVELŐK

és mindazok számára, kik a kereskedelmi terén működnek

MAGYAR ÉS NÉMET KERESKEDELMI LEVELEZÉS

egyszeresmind kereskedelmi ismertető.

IRTÁK:

JÓNÁS JÁNOS és DR. SCHACK BÉLA
a pozsonyi felső kereskedelmi főigazgató, a keresk. isk. tanár-
képzőben a levelezés és ker. ismertek tanára.

A mű ára fűve 16 kor. Egész vászonkötésben 20 kor.
Napl 2 koronás részletfizetésre is kapható.
Megrendelhető minden könyvkereskedésben és a kiadónál:

LAMPEL R. — (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-ut 21.

A titkos betegségek alapos gyógyításáról.

Né sajnálja senki a faradozást ilyen komoly ügyben, jelentkezzék egyszer személyesen, mert a legújabbban kitalált beszerzett speciális műszerekkel még a legrejtőbb betegségeknek is pontosan meg lehet határozni a székhelyét, elterjedését, minőségét, körkörösét: bármily mélyen fészkelte is be magát a kórokozó a szervezetbe, vagy a test nedvébe. Ezen beható vizsgálat alapján teljes biztonsággal meghatározható a betegségi állapotnak megfelelő, alapos gyógyuláshoz vezető speciális gyógyítási mód is, amelyet mindenki, foglalkozásának megzavarása nélkül, otthon is elvégezhet. Ha valakinek lehetetlen volna megelérni, akkor csak írja le a baját, amelynek pontos átvizsgálása után megkapja az utasítást és a megfelelő speciális gyógyszereket is — a legnagyobb titoktartás mellett. Levelebe válaszlevegőt mellékeljen. A gyógykezelés befejezése után a leveleket elgetik, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat.

Ilyen tökéletes és hézagpótló hazánkban Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, országos hírű úroléte (Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.), ahol jóakarattal, öszintén és lelkiismeretesen kaphat mindenki (ugy férfi, mint nő) a neki diétéri felvilágosítást, ahol a beteg vére és testnedve megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezet megszabadul a kóroanyagoktól és lelki kényei is megszünnek.

A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel, alaposan és gyorsan gyógyítja már sok év óta Dr. Palócz az ő speciális gyógymódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is, a bujásokor sebeket, hűgyszó, hólyag-, ideg- és hálgörme-bajokat, sörveket, az onfertőzés és szűnész utóbajait, magömlést, elgyengült feriferót (impotenciát), kezdődő elmezavart aranyerőt, vérhajókat, hőrbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségét. Nők részére külön váróterem és külön kijárat van. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőtt 10 óratól délután 6 óráig (vasárnap déli 12 óráig).
Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.

Aranykéz-szálloda
IV. Régi posta-u. 9. Állandóan fűtött szobák 60 kr.-tól feljebb. 1901.

Gyakorolt
Icc-szabás győzőkésnél felvetetik. Weinlich Frigyesnél, Szász-Riget.

Veszprémben
a főtéren egy új portállal ellátott szép üzlethelyiség azonnal kiadó. Értesítést ad: Dr. Kerpály Gyula, Kézcsí (Postva).

Köhögésnél
rekedésnégy vegyen 60 fillértért Lethy-féle pemelelő cukorkát.

Lakásokat
csakély díj mellett közzétett Fővárosi Lakasközvetítő, Kossuth Lakás-utca 12.

Írógépek
különböző rendszertípusú utárvonalas eladók. Levéladózkodásokat „Jutányos” jelleggel a kiadónál továbbít.

Vérpiros
fajáranca 5 kilos postakosár 175 ft. messinál sárga 110 Mandarin 2-., Citrom 1-., Imre és Schlipper, Budapest központi vállalkozások. 1891

60 000
készenléti lencsét és többet is kapott már a valódi Feller-féle Elsa-Fluid készítője, melyek mind igazolják, hogy ezen rágalmatlan kímélő szem- és legújabb betegségekre mint pl. kövesség, szűz, látz, influenza, kitételek, gyulladás, szemfájdás, étvágytalanság, sárganyu felbőgés, éjszakai széklet, fagyások stb. ellen gyorsan és biztosan segít, a beteg testrészeket már néhány-szori alkalmazás után erősödnek meg és gyógyulnak 12 óra, vagy 6 duplaárvet 5 koronáért bérmenten küld az egyedüli készítő Feller V. Jenő gyogy-szerész Tabica, Central 23. sz. (Magyar mezei.)

Cukrászda
Budapest legfogalmasabb utcájában elismert főfogalmu, elegánsan berendezett régi üzlet teljesen felszerelve deszes gépekkel és sütkemencével, naponta forgalom 45 forint, házbétre diétéri, mühelyért és lakásért 650 forint, olcsón, 1400 forintért eladó, bővebbet Komora I. György üzletkészevelitirodájában Budapest, Vesselenyi-utca 54. 4010

Vendég
VII. kerületben, oros sarok-üzlet, Halogyszáznás évenként 700, horgász 400 hektó, évi bére 500 forint, szükség esetén megvagybuzható, bárkinek biztos megjelölés nyújt, országos hírnévvel rendelkező, bővebbet György László vendégöltő ügynökségénél, Aggteleki-utca 19. 5020

Dohány tözsdé
300 ft. csinosan berendezve, évi 180 ft. fixa jövedelemmel sürgősen 500 ft.ért eladó. Bővebbet László Lipótnál, József-körút 25. 4020

Mosóda
főváros legnagyobb főterén 400 korona hűli fogalommal, állatban minden dolgonak, legnagyobb esakának biztos megjelölés, házbétre köztöbbségekkel 420 forint, mühelyért: mint 250 forintért eladó. Bővebbet György Lászlónál, Aggteleki-utca 19. 5030

ÉNZT
SORSJEGYEKRE értékpapirokra és vidéki takarékpénztári részvényekre (visszatérítendő részletről) részletekben 1200 forint, mühelyért: mint 250 forintért eladó. Bővebbet György Lászlónál, Aggteleki-utca 19. 5030

En Csillag Anna
185 cm. 81-as hosszú Lorely-hajamat, az Állam felállít kezes 14 hav használatát után értesít, hogy kezes az egyedüli és a haj ápolására, a nővérs elismorodására, a tejbőr erősítésére, uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid ideig használat után is ugy a hajnak, mint szakállnak természetesen fényt és teltséget kölcsönöz és gyönyörű esakét a korai megcsúszástól egész a késő agzkorig.
Egy tőgyel ára 50 ft.
Postai székeltűs naponta kétszernek előre való bekielődés után vagy utóvéttel az egész világra a gyönyörű, hova minden rendelés intézendő.
Csillag Anna
Wien, I., Graben 10

Érettségire
polgári iskolai magánvizsgákra előkészítő rövid idő alatt készülő, műszaki előkészítő „Magántanulmánytanfolyam” Budapest, VII., Dombóczy-utca 22. II. e. 15.

Gőz-csőplőkészletek
használt és gyárilag javított állapotban kaphatók

Horvát és Herezeg cégnél Budapest, VI., Lehel-utca 8

Csak hölgyek
kik címüket velem leveleiben közlik igen érdekes küldeményt kaphatnak teljesen ingyen

IGNAC KANN
M. Hille székeltűs W. u. 11., Lilla-brunngrasse 17.

Csak uraknak
50 kiválóan érdekes tréffas- és művészi kivitelű levelezőlap 1200 márkáért. — Heiner, Lehmann-Kunzeverlag, Hamburg 60.

CSIZ
esztét szerint leghatható, sabbod-Brom-gyógyfürrás a házánl végzendő ivókúra UNICUM!
Dr. Korányi Frigyes tanár a magánykórházban, valamint a vezetéke alatt álló budapesti királyi egyetem körülond szerzett sokszoros tapasztalata alapján meglepően nagy a csi-jódóforrást, mint kiváló hatású gyógyszert mindazon betegségeknél, melyeknek a jód mint speciális szer javára van. A csi-jód-brom-gyógy víz kapható mindenkor friss töltésben, használati utasítással együtt, minden ártágytör-közelésben, megrendelhető a Fűrdőigazgatóságnál, Csi-z, u. p. Rimacszes és Edeksküz, 2. főbeírtonál Budapest.

AZ ANKER
élet- és járadékbiztosító-társaság.
Magyarországi vezérképviselet: BUDAPEST, VI. ker., Deák-tér 6. szám (Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapított 1858.

Összes vagyon 153 millió korona
Biztosítási állomány 516 millió korona
Eddigi kifizetések 248 millió korona

A nyerevényrészesüléssel biztosítottak 1902-ben a vegyes és halál-ceti biztosítókknál A osztályterv szerint, az évi biztosítási díj 25%-ot kaptak készpénzben kifizetve. A vegyes és takarékpénztári biztosítókknál B osztályterv szerint (évenként emelkedő oszték) az összes — biztosítási tartamon keresztül befizetett — díjak 30%-a, illetőleg az évi díjnak 3 év, 4 év, 5 év, 6 év, 7 év, 8 év után 9 év után 9%, 12%, 15%, 18%, 21%, 24%, 27% fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.
Jutányos díjak. — Kedvező feltételek, — A kérelhető legnagyobb biztonság. Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselet, valamint a társaság ügynökei.

Színházak heti műsora.

	Magy. kir. Opera.	Nemzeti színház	Vigszínház	Nepszínház	Magyar színház	Királyszínház	Urania színház
Kedd	Denevér	Váljunk el Ezenlőség	Ocskay brigádéros A mormota	A gimesi vadvirág Katinka grófnő	Tavaszy Sherry	A fecskék	A tánc Modern asszony
Szerda	Nincs előadás	Megjött a papa A csapodár	A teknősbéka	Katinka grófnő	Sherry	A fecskék	Modern asszony
Csütörtök	Orfeusz. Volencei karneval	Egyenlőség	A aranyhíd	Bonaparte Katinka grófnő	A drótosót	A fecskék	Jóteknycélu előadás
Péntek	Tosca	Flirt	A mormota	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Jóteknycélu előadás
Szombat	Carmen	Flirt	Lulu	Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Modern asszony
d. u. Vasárnap este		Folt, amely tisztít Flirt	Józsi	Tündériak Magyarban Katinka grófnő	Hajduk hadnagya	A fecskék	Makrancos hölgyek

Gyenge férfiaknak és nőknek
Dr. WRUN Peruin-pora

Dr. Wrun „Peruin-pora” a gyenge idegeknek és szerveknek új életet és új ifjúságot ad. Dr. Wrun „Peruin-pora” színmágnal családát boldoggá teti, egyenlően jó elgyengült férfiaknak, mint természetesen asszonyoknak.

Figyeljünk a névre:
Dr. Wrun „PERUIN-PORA”
Ara dobozonkint K 3.60.
Főraktár: Budapest, TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerésznél.

A Budapesti Napló főkiadóhivatala Muzeum-körut 18. sz. a. (Takarékpénztári épület) van.

Nyomatott a „Patria” irodalmi vállalat és nyomdai részvénytársaság körirógépén, Budapest, IX., Csögi-ut 25.